

Ministerul Educației

Manual
pentru clasa
a II-a

CORINT
LOGISTIC

Gabriela Favu
Ana Nicoleta Danciu
Ionelia Țițirigă
Daniela Pleșca

RELIGIE

CULTUL ORTODOX

Acest manual școlar este proprietatea Ministerului Educației.
Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară
aprobată prin OM nr. 3418 din 19.03.2013.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Ministerul Educației

Manual
pentru clasa
a II-a

CORINT
LOGISTIC

Gabriela Favu
Ana Nicoleta Danciu
Ionelia Țițirigă
Daniela Pleșca

RELIGIE

CULTUL ORTODOX

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 3884/08.06.2021.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând din anul școlar 2021–2022.

Inspectoratul școlar .....

Școala / Colegiul / Liceul .....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

*Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Manualul a primit avizul Patriarhiei Române prin adresa nr. 3043 din 19.03.2021.

Date despre autoare:

Gabriela Favu, profesor gradul didactic I, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Cluj-Napoca, autoare de manuale și auxiliare didactice.

Ana Nicoleta Danciu, profesor gradul didactic I, Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Velovan” din Craiova, autoare de manuale și auxiliare didactice.

Ionelia Țițirigă, profesor gradul didactic I, Colegiul Național „Carol I” din Craiova, autoare de manuale și auxiliare didactice.

Daniela Pleșca, profesor gradul didactic I, Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Iași, autoare de manuale și auxiliare didactice.

Referenți:

Pr. lect. univ. dr. **Liviu Vidican-Manci**, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.

Pr. **Sidon Marian**, profesor gradul didactic I, inspector școlar, ISJ Cluj.

Prof. dr. **Denisia Elena Mănoiu**, inspector școlar, ISJ Iași.

Pr. prof. **Liviu Botezatu**, inspector școlar, ISJ Botoșani.

Pr. prof. dr. **Adrian Cherhaț**, inspector școlar, ISJ Bistrița-Năsăud.

Redactare: **Lia Decei**

Tehnoredactare computerizată: **Cristina Gvinda**

Design copertă: **Dan Mihalache**

Ilustrații: **Corina Petre, Margareta Irina Udrescu**

Pe copertă: icoana Nașterii Domnului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Religie - cultul ortodox : manual pentru clasa a II-a / Gabriela Favu, Ana Nicoleta Danciu, Ionelia Țițirigă, Daniela Pleșca. - București : Corint Logistic, 2021.

ISBN 978-606-94997-3-3

I. Favu, Gabriela

II. Danciu, Ana Nicoleta

III. Țițirigă, Ionelia

IV. Pleșca, Daniela

2

Pentru comenzi și informații, contactați:

GRUPUL EDITORIAL CORINT

Departamentul de Vânzări

Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, București,
cod poștal 010517. Tel./Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20

Depozit

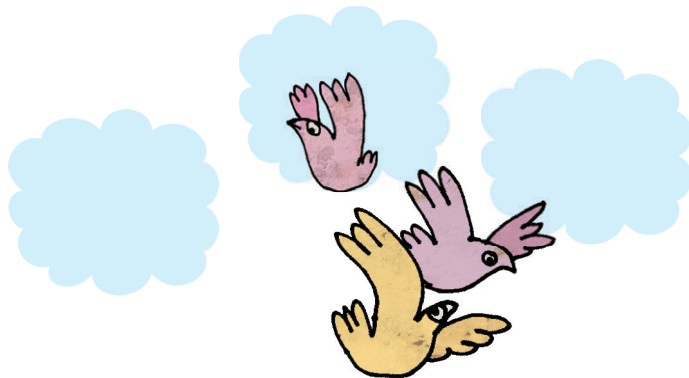
Str. Gării nr. 11, Mogoșoaia, jud. Ilfov

Tel.: 0758.053.416

E-mail: vanzari@edituracorint.ro

Magazin virtual: www.edituracorint.ro

Dragi elevi,

Bine ați venit la ora de religie!

În clasa a II-a vom descoperi că Dumnezeu este pentru noi un Tată iubitor Care ne ocrotește mereu și vom afla cum să ne purtăm ca niște fii ai Lui.

Vom învăța despre oameni sfinți, care sunt modele de credință. Cunoscând faptele lor bune, vom ști cum să ne comportăm și noi, în diferite situații, ca niște adevărați creștini.

În același timp, ne vom dezvolta puterea de a colabora cu toți oamenii, copii și adulți, așa cum Îi place lui Dumnezeu: ne vom implica în activități, atât la școală, cât și acasă; îi vom respecta pe cei din jurul nostru, chiar dacă aceștia sunt diferiți de noi, înțelegând că fiecare om este valoros.

În perioada marilor sărbători, vom explora lumea din jur și vom descoperi care sunt rolul și importanța evenimentelor religioase în viața familiei noastre și a societății în care trăim.

În acest manual se găsesc învățături, sfaturi bune, povestiri, poezii, dar și sugestii de activități care se rezolvă individual sau împreună cu ceilalți colegi. Rolul acestora este de a ne învăța să fim buni, iubitori de Dumnezeu și de oameni.

Vă dorim să parcurgeți această carte cu bucurie, alături de colegii voștri și de profesorii de religie!

CUPRINS

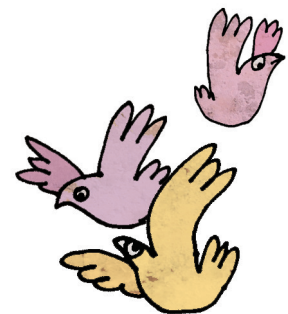
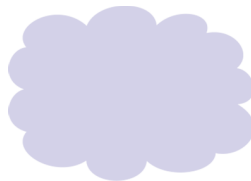
Cuvânt-înainte	3	Domeniul	
Ghid de utilizare a manualului	5	VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ	
Competențe generale		CU SEMENII	47
și competențe specifice	6	Unitatea de învățare	
Să ne amintim din clasa I	7	Oamenii își arată iubirea unii față de alții	
Domeniul		1. Oferirea de sfaturi și învățături	48
IUBIREA LUI DUMNEZEU		2. Recunoștința față de cei	
ȘI RĂSPUNSUL OMULUI	11	care ne fac bine	51
Unitatea de învățare		3. Iertarea celor care ne fac rău	54
Omul este fiul iubitor al lui Dumnezeu		4. Ajutorul dat celor bolnavi	57
1. Iubirea, sentimentul cel mai înalt		5. Ajutorul dat celor singuri	60
al omului	12	Recapitulare	63
2. Îl am pe Dumnezeu în minte și în suflet,		Evaluare	64
în fiecare zi	15	Domeniul	
3. Rugăciunile de mulțumire și de laudă		MARI SĂRBĂTORI CREȘTINE	65
aduse lui Dumnezeu	18	Unitatea de învățare	
4. Darul, dovadă a iubirii noastre față de		Crăciunul și Anul Nou – tradiții	
Dumnezeu	21	1. Tradiții religioase de Crăciun	66
5. Ajutorul oferit celorlalți, semn al iubirii		2. Tradiții populare de Crăciun	
față de Dumnezeu	24	și de Anul Nou	69
Recapitulare	27	Colinde	72
Evaluare	28	Unitatea de învățare	
Domeniul		Floriile, Paștile și Rusaliile – tradiții	
DUMNEZEU SE FACE		3. Tradiții religioase de Florii,	
CUNOSCUȚ OMULUI	29	Paști și Rusalii	73
Unitatea de învățare		4. Tradiții populare de Paști	76
Dumnezeu este Tatăl nostru iubitor		Să respectăm tradițiile –	
1. Dumnezeu ne iubește pe toți	30	propunere de proiect	79
2. Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaștem		Recapitulare	80
și să Îl iubim	33	Evaluare	82
3. Iisus Hristos S-a făcut Om, din iubire ..	36	Recapitulare finală	84
4. Minunile arată iubirea lui Dumnezeu		Evaluare finală	87
față de om	39	Portofoliul elevului	88
5. Maica Domnului, îngerii și sfinții			
fac minuni	42		
Recapitulare	45		
Evaluare	46		

COMPETENȚE GENERALE ȘI COMPETENȚE SPECIFICE

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață
  - 1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credințe religioase.
  - 1.2. Evidențierea caracteristicilor comportamentale ale unor modele de credință.
  - 1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creștin în diferite contexte de viață reale sau imaginare.
2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase.
  - 2.1. Asumarea în mod explicit a unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte.
  - 2.2. Descrierea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri.
3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe.
  - 3.1. Explicarea importanței unor evenimente religioase din viața comunității și a societății.
  - 3.2. Explicarea rolului diferitelor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și comunității.

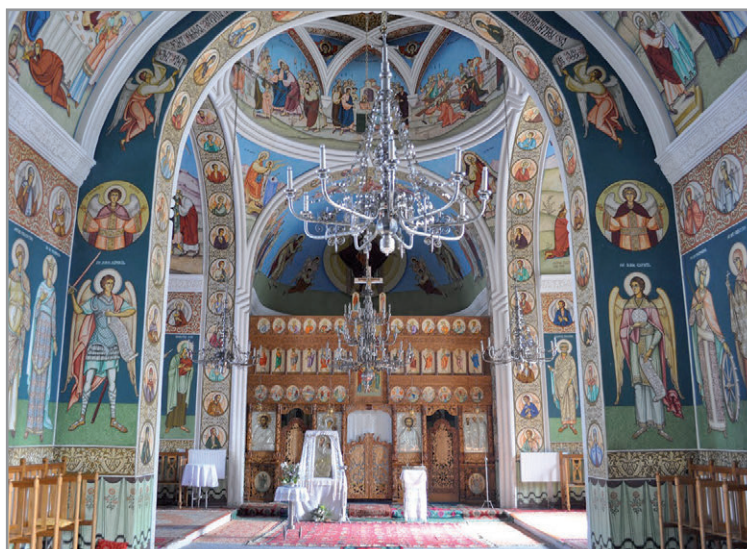
Să ne amintim din clasa I

DOMENIUL

IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI

- 1 Biserica este casa lui Dumnezeu. Privește imaginile de mai jos și identifică elementele care nu se întâlnesc la o locuință obișnuită.

DOMENIUL

DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI

---

2 Explică înțelesul expresiei „a fi un om credincios”, răspunzând la întrebările următoare:

- Cum se comportă un om credincios cu oamenii din jurul său?
- Ce învățăm din faptele bune ale oamenilor credincioși?
- Ce exemple de oameni plini de credință ne oferă Biblia?

DOMENIUL

VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII

---

3 Domnul Iisus Hristos ne-a învățat să ne rugăm. Privește icoanele de mai jos și precizează cui, unde și când adresăm rugăciuni.

*Maica Domnului, Iisus Hristos
și Sfântul Ioan Botezătorul*

*Sfântul Mare Mucenic
Dimitrie, Izvorătorul de Mir*

4 Alcătuieste un enunț despre binefacerile rugăciunii pentru părinți sau pentru prieteni.

DOMENIUL
MARI SĂRBĂTORI CREȘTINE

Nașterea Domnului

- 5 Identifică personajele din icoana de mai jos și povestește pe scurt despre această mare sărbătoare.

Nașterea Domnului

- 6 Versurile următoare fac parte din colindul *Sus, boieri, nu mai dormiți*. Identifică în acestea modalități ale creștinilor de a se pregăti pentru sărbători:

*Sus, boieri, nu mai dormiți,
Vremea e să vă gătiți!
Casa să v-o măturați,
Leru-i ler,
Și masa s-o încărcăți,
Leru-i ler!*

Învierea Domnului

Femeile mironosițe la mormântul Domnului

- 7 Identifică, în icoana de mai sus, personajele despre care se vorbește în textul următor:

În prima zi de după sâmbătă, foarte de dimineață, au venit ele la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră. Și au găsit piatra răsturnată de pe mormânt. Și intrând, nu au găsit trupul Domnului Iisus. Și fiind ele încă nedumerite de aceasta, iată doi bărbați au stat înaintea lor, în veșminte strălucitoare. Și, înfricoșându-se ele și plecându-și fețele la pământ, au zis aceia către ele: De ce căutați pe Cel viu între cei morți? Nu este aici, ci S-a sculat.

(Luca 24, 1-6)

- 8 Povestește cum îți petreci sărbătorile de Sfintele Paști. Spune despre: salutul specific acestei sărbători, locurile în care mergi sau cu cine îți petreci timpul.

DOMENIUL

Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE

OMUL

ESTE FIUL IUBITOR
AL LUI DUMNEZEU

1. Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului
2. Îl am pe Dumnezeu în minte și în suflet, în fiecare zi
3. Rugăciunile de mulțumire și de laudă aduse lui Dumnezeu
4. Darul, dovadă a iubirii noastre față de Dumnezeu
5. Ajutorul oferit celorlalți, semn al iubirii față de Dumnezeu

Recapitulare

Evaluare

Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului

ÎNTREBĂRI

- Cum te porți cu cei pe care îi iubești?
- Cum se comportă cu tine cei care te iubesc?

Sfinții Ioachim și Ana,
părinții Maicii Domnului

Maica Domnului, Împărăteasa Cerurilor

Cuvântul *iubire* denumește cel mai frumos sentiment pe care Dumnezeu ni l-a dăruit nouă, oamenilor, atunci când ne-a creat. El Însuși dovedește mereu o iubire nemărginită față de creația Sa, pe care o ocrotește: natura, plantele, animalele și, mai ales, pe noi, copiii Săi. Ca răspuns, suntem chemați să Îl iubim din tot sufletul pe Dumnezeu, Părintele ceresc, dar și pe semenii noștri.

Să iubim înseamnă să fim buni, blânzi, darnici, răbdători, sinceri, drepți cu toată lumea. Dar înseamnă și să facem fapte bune fără să cerem nimic în schimb.

Când facem toate acestea, dovedim că Îl iubim pe Dumnezeu și îi iubim și pe cei din jurul nostru.

REȚINE

Iubirea este sentimentul nostru cel mai înalt. Din iubire, facem fapte bune fără a cere ceva în schimb.

VOCABULAR

- **semen, semeni** = om, oameni.

EXERCIIII

- 1 Identifică în textul lecției exemple de comportamente prin care se dovedește iubirea de semeni.
- 2 Privește imaginile alăturate. Povestește cum se comportă un copil iubitor și atent cu tatăl său și cu un coleg de clasă.

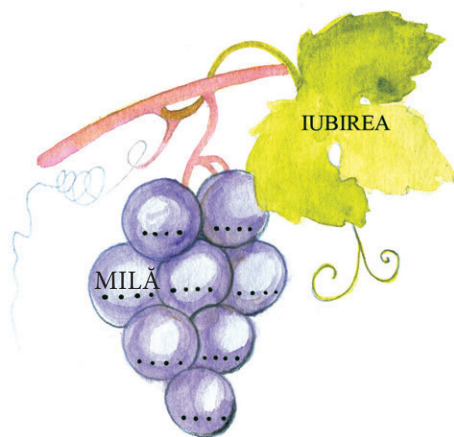

- 3 Ciorchinele iubirii (pentru portofoliu).

Desenează pe o foaie un ciorchine asemănător cu acela din imaginea alăturată. În fiecare dintre boabele de strugure scrie numele unui sentiment plăcut sau al unei fapte bune trăite astăzi.

Colorează cu violet bobیțele în care ai scris nume de sentimente și cu verde pe acelea în care ai scris fapte bune.

Dacă ți-au rămas bobیțele necompletate, scrie ce fapte bune ai vrea să faci în viitor.

- 4 Citește enunțul de mai jos și completează-l oral cu varianta corectă.

Le arătăm părinților noștri că îi iubim când:

- a. îi ascultăm, dar vorbim urât;
- b. vorbim frumos, dar nu îi ascultăm;
- c. îi ascultăm și le vorbim frumos;
- d. promitem că îi vom asculta;

Sfânta Cuvioasă Parascheva

Rugăciune

**Sfântă Parascheva,
roagă-te lui Dumnezeu
pentru noi!**

Vizită la un centru de zi

LECTURĂ

SFÎNTA CUVIOASĂ PARASCHEVA*

În copilărie, Sfânta Parascheva mergea foarte des la biserică. Era însoțită, de obicei, de mama ei. Într-o zi însă a mers singură. Pe drum a văzut un copil sărman, care tremura de frig, stând trist lângă un gard. Era îmbrăcat cu o haină subțire și ruptă.

„Oare ce să fac?” s-a întrebat ea. „Tare mi-e milă... Eu port haine groase și mai am altele acasă. El stă ghemuit aici, în bătaia vântului!”

S-a apropiat de copil și i-a zis:

– Vrei să îți dau haina mea călduroasă? Mi-e teamă că te vei îmbolnăvi dacă nu te încălzești puțin.

– Dar îți va fi ție frig!

– Atunci, hai să facem schimb! a spus ea bucurată. Așa vom avea fiecare câte o haină.

– Îți mulțumesc! a răspuns copilul, plin de recunoștință.

Pentru faptele sale bune, Sfânta Parascheva este numită „cea milostivă”.

* Text povestit după un fragment din *Viața Sfintei Cuvioase Parascheva*.

* * *

● Sfânta Parascheva este un model de bună-tate pentru toți creștinii. Discută cu profesorul și colegii despre felul cum pot fi ajutați în ziua de astăzi copiii săraci.

Îl am pe Dumnezeu în minte și în suflet, în fiecare zi

Domnul nostru Iisus Hristos, Atotțiitorul

Dumnezeu ne-a creat și este Tatăl nostru din ceruri. El este plin de iubire părintească față de noi: ne ocrotește și ne ajută. De aceea, și noi, copiii Lui, Îl purtăm în minte și în suflet mereu.

Pentru că Îl iubim pe Dumnezeu, vorbim cu El zilnic, prin rugăciune. Pentru a-L cunoaște mai bine, citim din *Biblie* sau *Sfânta Scriptură*, cartea în care găsim cuvântul Său pentru oameni.

Tot din iubire, noi facem fapte plăcute lui Dumnezeu: ne ajutăm semenii, ocrotim natura și admirăm frumusețile ei. Acestea sunt o dovadă a bunătății, puterii și înțelepciunii divine puse în slujba omului.

REȚINE

Îl purtăm pe Dumnezeu în minte și în suflet prin rugăciune și fapte bune, pentru că Îl iubim.

ÎNTREBĂRI

- Cum se comportă cineva care își iubește semenii?
- Cum îți dai seama că părinții tăi te iubesc?
- Cum le arăți părinților tăi că îi iubești?

BIBLIA

VOCABULAR

- **Atotțiitorul** = Dumnezeu, Cel care stăpânește toate.
- **divină** = dumnezeiască.

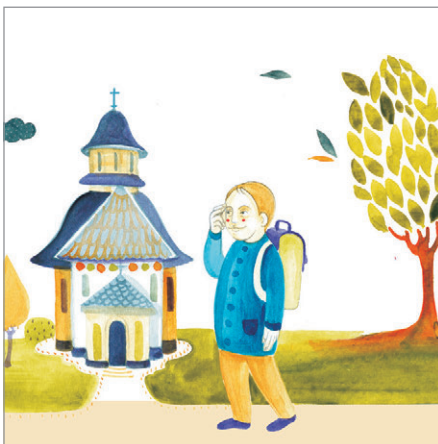
EXERCIȚII

- 1 În diferite împrejurări, un copil se poate gândi la Dumnezeu. Privește imaginile alăturate și răspunde oral la întrebările de mai jos:
- Ce Îi dovedim lui Dumnezeu atunci când îngrijim plantele și animalele?
  - Ce sentimente arătăm că avem față de semenii atunci când facem fapte bune? Dar față de Dumnezeu?
  - În ce momente din zi ne rugăm?

- 2 Copiază pe caiet enunțul următor și alege continuarea care ți se potrivește cel mai bine. Explică, oral, alegerea făcută.
- Mă gândesc mai mult la Dumnezeu atunci când:
- a.** fac o faptă bună;
  - b.** citesc din Biblie;
  - c.** spun o rugăciune.

- 3 Imaginează-ți că ești în situațiile de mai jos. Scrie câteva cuvinte către Dumnezeu, pe care ți le inspiră experiența respectivă.
- Exemplu: Ești la munte și admiri natura.
- Doamne, cât de frumoase sunt cele făcute de Tine!*
- a.** Călătorești cu avionul și treci pe deasupra norilor.
  - b.** Îți faci temele și dai de un exercițiu greu.
  - c.** Ești impresionat de cântecul unor păsări.
  - d.** Te intimidezi când trebuie să reciti o poezie.

PENTRU TINE, DOAMNE*

Pentru Tine, Doamne,
Florile înfloresc,
Pentru Tine, noaptea,
Stele strălucesc!

Pentru Tine, ploaia
Picură și cântă
Și-n grădină cerne
Bucurie sfântă!

Pentru Tine, candelile
În altare ard,
Tu la zile sfinte
Miruiești cu nard

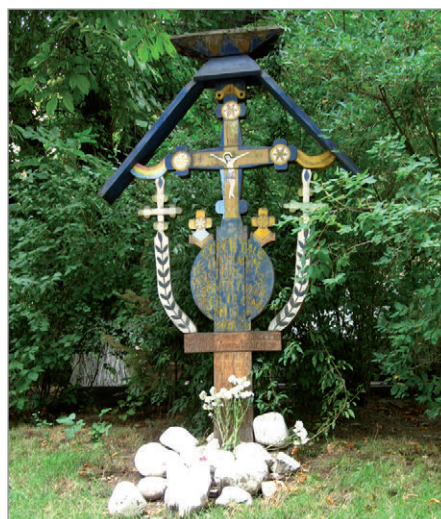
Pe copiii care,
Osteniți de joc,
Pe iconostase
Aduc busuioc.

* Cântec religios, autor anonim.

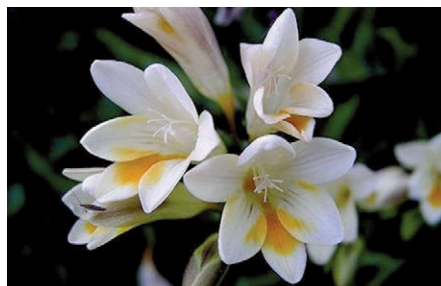
* * *

● În versurile de mai sus, identifică modul în care florile, stelele, ploaia, dar și copiii Îi aduc slavă lui Dumnezeu.

● Discută cu un coleg sau cu o colegă despre faptul de a oferi flori: ce exprimă acest gest?

Troia

Floare de nard

VOCABULAR

- **a mirui** = a unge cu mir.
- **iconostas** = pupitru în biserică, pe care se pune o icoană; iconostas înseamnă și peretele despărțitor dintre sfântul altar și locul unde stau credincioșii în biserică.
- **nard** = parfum obținut din rădăcina unei plante foarte aromate cu același nume.

Rugăciunile de mulțumire și de laudă aduse lui Dumnezeu

ÎNTREBĂRI

- Ce înseamnă a-L avea pe Dumnezeu în minte și în suflet în fiecare zi?
- Ce se cuvine a-i spune cuiva care te ajută?

Sfinții Arhangheli
Mihail și Gavriil

VOCABULAR

- **Aleluia!** = Lăudați pe Domnul!
- **arhanghel** = căpetenie a îngerilor.
- **a slăvi** = a lăuda.
- **pururea** = mereu.

Sfinții îngerii sunt prietenii și slujitorii lui Dumnezeu în ceruri. Aceștia Îl laudă pe Dumnezeu prin cântări și I se închină, pentru că Îi recunosc puterea și iubirea nesfârșită față de creația Sa.

Asemenea îngerilor, și noi, oamenii, Îl laudăm pe Dumnezeu prin cântări și rugăciuni de laudă ca: „Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin”, „Slavă Ție, Doamne, slavă Ție”, „Aleluia” sau altele.

Prin toate slujbele Bisericii, noi Îl slăvim pe Dumnezeu și Îi mulțumim pentru că ne-a dăruit viața, sănătatea și cele necesare traiului.

REȚINE

Prin rugăciunile de mulțumire și de laudă Îi arătăm lui Dumnezeu că ne bucurăm pentru toată iubirea și grija Lui față de noi.

EXERCII

- 1 Alege dintre variantele de mai jos pe cea care conține numai rugăciuni de laudă:
- a. „Slavă Ție, Doamne!”, „Mulțumesc frumos!”
  - b. „Aleluia!”, „Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!”
  - c. „Doamne, miluiește!”, „Doamne, ajută-mă!”

- 2 Copiază pe caiet și completează enunțurile următoare, folosind cuvintele:

Slavă, a mulțumit, laude, îngerii.

La Nașterea Domnului, îngerii s-au arătat păstorilor, cântând: „ _____ întru cei de sus, lui Dumnezeu!”

Oamenii care vedeau faptele Mântuitorului aduceau _____ lui Dumnezeu.

Domnul nostru Iisus Hristos a stat la cină cu ucenicii Săi numai după ce _____ Tatălui.

- 3 Dacă așezi în ordine cuvintele de mai jos, vei obține un vechi proverb românesc. Scrie-l pe caiet.

Nemuțumitului

i se

darul.

ia

- 4 Micul poet (pentru portofoliu).

Alcătuiește o scurtă poezie, folosind următoarele cuvinte care rimează:

iubesc, slăvesc, amintesc, mulțumesc

Nașterea Domnului

Cina cea de Taină

LECTURĂ

MULȚUMESC PENTRU PÂINE!*

Se spune că un băiețel s-a dus să cumpere pâine de la brutărie. După ce a plătit, i-a mulțumit vânzătoarei.

Vânzătoarea i-a spus că pentru pâine nu ei trebuie să-i mulțumească, ci brutarului care a făcut pâinea. Brutarul însă l-a trimis să-i mulțumească țăranului care îi dă făina pentru pâine. La rândul său, țăranul a spus că fără soare și ploaie el nu ar fi avut grâu, deci mulțumirile se cuvin Altcuiva...

După puțin timp de gândire, copilul și-a dat seama cui i se cuvenea mulțumirea: și-a amintit că bunica lui se ruga adeseori așa: „Dă, Doamne, ploaie la vreme potrivită!” Și atunci a mers în fața icoanei din camera lui și a spus următoarea rugăciune:

– Îți mulțumesc, Doamne, pentru ploaie și pentru soare, pentru munca țăranului, a brutarului și a vânzătoarei. Mulțumesc, Doamne, pentru pâinea pe care mi-o dai!

* Text adaptat după o povestire populară.

* * *

● Gândește-te la lucrurile și ființele din jurul tău. Pentru ce ai vrea să Îi mulțumești lui Dumnezeu? Alcătuieste o scurtă mulțumire adresată Lui.

Darul, dovadă a iubirii noastre față de Dumnezeu

Darurile pe care le oferim sau le primim sunt semne ale iubirii, ale prieteniei sau ale mulțumirii pe care vrem să ni le arătăm unii altora.

Din iubire, Dumnezeu ne oferă cele mai valoroase daruri: viața, sănătatea, talentele, puterea de a învăța, iertarea greșelilor. Noi, creștinii, Îi mulțumim pentru toate acestea prin rugăciuni, dar și prin *ofrande* aduse la Sfântul Altar: prescuri și vin, lumânări, tămâie pentru cădelniță sau ulei pentru candelile din biserică. Prescurile și vinul primite de preot și pregătite pentru Sfânta Împărtășanie sunt numite *Sfintele Daruri*.

Creștinii îi oferă lui Dumnezeu și *prinoase* din roadele muncii lor: fructe, legume, diferite alimente. Acestea sunt binecuvântate de preot și împărțite celor ce se află în biserică, după slujbă.

REȚINE

Darurile pe care I le oferim lui Dumnezeu sub formă de ofrande sau prinoase arată iubirea și recunoștința noastră față de El.

ÎNTREBĂRI

- Cum își pot exprima creștinii recunoștința față de Dumnezeu? Dar față de oamenii care le fac bine?
- Cum te simți când primești un cadou? Dar când oferi?

Prescură

VOCABULAR

- **ofrandă** = dar oferit lui Dumnezeu.
- **prescură** = pâine mică, rotundă sau în formă de cruce, folosită la Sfânta Liturghie.

Prinosuri

VOCABULAR

- **pinos** = ceea ce se oferă ca dar lui Dumnezeu, ca mulțumire pentru primirea unor binefaceri.
- **tămâie** = materie obținută din scoarța unui arbore, folosită la sfintele slujbe pentru mirosul său frumos.

Cădelniță cu tămâie

EXERCIȚII

- 1 Răspunde oral la întrebările următoare:
  - La ce folosește preotul prescurile aduse de credincioși?
  - Cum folosește preotul tămâia?
  - Ce aduc creștinii ca prinos la biserică?
  - Cui sunt împărțite aceste daruri?

- 2 Dumnezeu primește ca pe niște daruri eforturile noastre de a deveni buni creștini.

Asociază elementele din coloana A cu enunțurile potrivite din coloana B, pentru a afla ce îți poți oferi lui Dumnezeu:

A

1. credință
2. voință
3. gândire
4. ascultare

B

- a. Învăț lucruri folositoare.
- b. Merg cu părinții la biserică.
- c. Ascult de sfaturile preotului.
- d. Mă străduiesc să fiu cuminte.

- 3 Cel mai frumos dar (pentru portofoliu).

Imaginează-ți că trăiești în vremea când Domnul nostru Iisus Hristos era un copil de vârsta ta. Ce cadou ai alege să îi oferi, dacă ai merge în vizită la El? Desenează pe o foaie de hârtie darul tău și scrie în partea de jos de ce ai ales acel lucru.

UN DAR PENTRU DUMNEZEU*

În anul 1912, într-o zi de vară, la chilia părintelui Conon de la Schitul Cozancea a venit o femeie cu ochii înlăcrimați. A avea în brațe un copilăș nou-născut, care era bolnav și plângea.

Părintele a sfătuit-o să meargă în biserică și să i-l dăruiască pe copil Maicii Domnului, adică să o roage să îl ocrotească și să îl facă sănătos.

Femeia a ascultat de sfatul preotului. Cum și-a terminat rugăciunea, pruncul a vrut să mănânce și a încetat să mai plângă. S-au întors acasă cu mare bucurie!

După ce a mai crescut, copilul a mers la școală. Învăța foarte repede, iar cel mai mult îi plăcea religia. Când a avut vârsta potrivită, a ales să intre în mănăstire. A devenit preot, dăruindu-și întreaga viață lui Dumnezeu și Maicii Domnului, cea care l-a salvat. Cu rugăciunile și cu sfaturile sale i-a ajutat pe mulți oameni.

A fost cunoscut credincioșilor cu numele de părintele Ilie Cleopa, de la Mănăstirea Sihăstria.

*Text adaptat pentru copii după *Viața părintelui Cleopa*.

* * *

- Părintele Cleopa și-a dedicat viața slujirii lui Dumnezeu. Discută cu profesorul despre înțelesul rugăciunii din coloana alăturată.

Părintele Ilie Cleopa

Rugăciune

***Pe noi înșine și unii pe alții
și toată viața noastră lui
Hristos Dumnezeu să o
dăm! Ție, Doamne!***

*Biserica Mănăstirii Sihăstria
din județul Neamț*

Ajutorul oferit celorlalți, semn al iubirii față de Dumnezeu

ÎNTREBĂRI

- Ce sentimente arăți atunci când ajuți pe cineva?
- Cum te simți când te ajută cineva?

Rugăciune

**Sfinte Stelian, roagă-te
lui Dumnezeu pentru toți
copiii!**

*Sfântul Stelian,
ocrotitorul copiilor*

Sfântul Ierarh Nicolae, ajutătorul săracilor

Sfinții sunt pentru noi exemple de bunătate. Asemenea Domnului nostru Iisus Hristos, ei i-au ajutat cu tot ce au putut pe cei necăjiți: le-au dăruit lucruri necesare vieții, au avut grijă de bolnavi, au dat sfaturi folositoare, s-au rugat pentru oamenii din jurul lor.

Oricine are nevoie de ajutor uneori. O încurajare, un gest prietenesc, un dar sau o rugăciune alină suferințele celor de lângă noi. Astfel de fapte bune pot fi făcute ori de câte ori observăm că este nevoie.

Când ajutăm pe cineva din suflet, fără să fim obligați, împlinim voia lui Dumnezeu și arătăm, astfel, că Îl iubim.

REȚINE

Ajutorul oferit celorlalți este dovada iubirii noastre față de Dumnezeu numai dacă este dat din inimă, și nu din obligație sau pentru a fi lăudați de oameni.

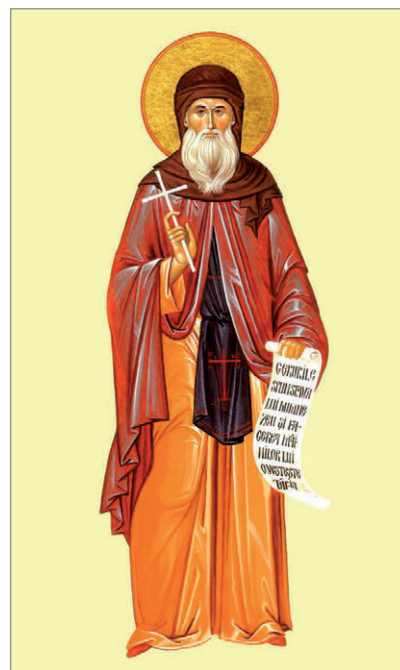
EXERCITII

- 1 Identifică în textul lecției câteva modalități de a-i ajuta pe cei necăjiți.
- 2 Citește numele sfinților din icoanele prezentate în aceste două pagini. Discută cu profesorul în religie despre motivele pentru care ei au făcut fapte bune.
- 3 Citește enunțurile de mai jos, apoi discută cu profesorul de religie despre modul în care se oferă și se primește ajutorul.
  - a. Hai să te joci cu noi! Nu vreau să stai singur când toți ceilalți se simt atât de bine.
  - b. Să facem un proiect despre natură. Când lucrăm împreună, tuturor ne este mai ușor!
  - c. Te ajut eu să duci sacoșa, bunico!
- 4 **Joc de rol.** Ajutor prietenesc.
Formează o echipă cu alți doi colegi. Continuăți textul următor astfel încât să se încheie cu proverbul: *Unul pe altul când se-ajută, atunci dragostea-i mai multă.* Alegeți-vă câte un rol și prezentați clasei creația voastră.
„Într-o zi, a venit un elev nou. Doamna învățătoare l-a așezat lângă alt băiat și le-a spus:
– Astăzi veți fi colegi de bancă. Aveți datoria să vă ajutați unul pe celălalt în orice situație.
Abia a venit prima recreație, când un alt coleg l-a jignit pe unul dintre ei. Atunci...”

*Sfântul Vasile cel Mare,
întemeietorul primelor spitale
pentru săraci*

*Sfântul Dimitrie cel Nou
de la București*

Sfântul Ioan cel Milostiv,
Patriarhul Alexandriei

LECTURĂ

PLAPUMA SFÂNTULUI IOAN CEL MILOSTIV*

Pe vremea când Sfântul Ioan cel Milostiv era Patriarhul Alexandriei, în Egipt, a fost vizitat de un om foarte bogat. Acesta a văzut că părintele avea o pătură veche. Ca să îl ajute, i-a trimis în dar o plapumă frumoasă. Pentru a nu-l mâhni pe făcătorul său de bine, Sfântul Ioan a acceptat darul.

În noaptea aceea însă, deși s-a învelit cu plapuma cea călduroasă, nu putea adormi deloc. Se gândea la săracii care sufereau de frig. Așa că, dimineață, a trimis pe cineva să vândă plapuma la târg și să cumpere haine săracilor.

S-a întâmplat să treacă pe acolo chiar acel om bogat. Când a văzut plapuma, a cumpărat-o și i-a dat-o înapoi părintelui, rugându-l să o folosească.

A doua zi, Sfântul Ioan a făcut la fel, dar, spre seară, iarăși a primit plapuma... și tot așa, un timp.

* Text povestit după *Viața Sfântului Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei.*

* * *

● Discută cu profesorul și colegii despre ajutorul oferit semenilor, plecând de la întrebările:

- De ce a acceptat Sfântul Ioan darul trimis de acel om?
- La cine se gândea el când folosea plapuma?
- A procedat bine omul bogat? Tu cum ai fi făcut?

VOCABULAR

● **patriarh** = cel mai înalt rang în Biserica Ortodoxă.

RECAPITULARE

- 1 Află răspunsul la ghicitoare:

*Când nu facem niciun rău,
Semănăm cu Dumnezeu,
Căci avem sădit în fire
Sentimentul de ...*

(iubire)

- 2 Scrie pe caiet numai ofrandele din care preotul poate face Sfânta Împărtășanie:

tămâie, prescură, lumânare, vin, ulei

- 3 Alege varianta corectă pentru continuarea enunțului:

La sfintele slujbe Îl laudăm pe Dumnezeu și Îi mulțumim pentru că:

- a. Îl laudă îngerii în ceruri;
- b. toți oamenii fac acest lucru;
- c. apreciem ajutorul și ocrotirea Lui.

- 4 Alcătuieste un text scurt despre ajutarea semenilor, folosind cuvintele:

suflet, obligație, Dumnezeu, iubire.

Explică oral cum poți ajuta pe cineva necăjit, la vârsta pe care o ai. De exemplu, gândește-te ce i-ai spune mamei dacă ar veni supărată de la serviciu sau cum l-ai ajuta pe un coleg care nu poate veni la școală astăzi.

Domnul nostru Iisus Hristos

CE AM ÎNVĂȚAT?

- Cel mai înalt sentiment este iubirea.
- Când iubim, îi purtăm pe ceilalți în suflet și ne gândim la ei.
  - Ne arătăm iubirea pentru Dumnezeu:
- prin rugăciuni de laudă și de mulțumire;
- prin darurile pe care le aducem la Sfântul Altar;
- prin citirea Bibliei;
- prin faptele bune pe care le facem fără a aștepta ceva în schimb.

EVALUARE

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 3 utilizări corecte ale cuvintelor
- **bine** – 2 utilizări corecte
- **suficient** – 1 utilizare corectă

Pentru:

- **foarte bine** – 5 cuvinte corect alese
- **bine** – 3 cuvinte corect alese
- **suficient** – 2 cuvinte corect alese

1 Din lista următoare, copiază pe caiet numai faptele pe care oamenii le fac din iubire:

- a. Îi mulțumesc lui Dumnezeu;
- b. se roagă pentru alți oameni;
- c. îi invidiază pe cei din jur;
- d. îi încurajează pe cei necăjiți.

2 Asociază rugăciunile din coloana stângă cu noțiunile din coloana dreaptă:

<i>Doamne, ajută-mă!</i>	Recunoștință
<i>Slavă Ție, Doamne!</i>	Laudă lui Dumnezeu
<i>Îți mulțumesc, Doamne!</i>	Cerință

3 Alcătuieste câte un enunț scurt folosind următoarele cuvinte: *ofrandă, prescură, tămâie*. Scrie aceste enunțuri în caiet.

4 Transcrie pe caiet următorul text, completând spațiile libere cu termenii potriviți din lista de mai jos:

obligație, pâine, iubire, mulțumire, laudă, vin, tămâie, nevoie

Ajutorul oferit celorlalți este o dovadă de _____.

Dacă sunt făcute din _____, faptele bune își pierd valoarea.

Când îi suntem recunoscători lui Dumnezeu, spunem rugăciuni de _____.

Darurile de _____ și _____ sunt folosite pentru Sfânta Împărtășanie.

DOMENIUL

Dumnezeu Se face cunoscut omului

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE

**DUMNEZEU ESTE
TATĂL NOSTRU
IUBITOR**

1. Dumnezeu ne iubește pe toți
2. Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaștem și să Îl iubim
3. Iisus Hristos S-a făcut Om, din iubire
4. Minunile arată iubirea lui Dumnezeu față de om
5. Maica Domnului, îngerii și sfinții fac minuni

Recapitulare

Evaluare

ÎNTREBĂRI

- Cum își pot arăta oamenii iubirea de Dumnezeu?
- Cum își arată părinții iubirea față de copiii lor?

Sfânta Treime

Rugăciune

**Nădejdea mea este Tatăl,
scăparea mea este Fiul,
acoperământul meu este
Duhul Sfânt,
Treime Sfântă, slavă Ție!**

VOCABULAR

- **atotștiutor** = cel care știe tot.
- **nădejde** = speranță, încredere în ajutorul cuiva.
- **scăpare** = ajutor, salvare.

LECȚIA 1

Dumnezeu ne iubește pe toți

Lăsați copiii să vină la Mine!

Dumnezeu a făcut întreaga lume și pe oameni din iubire și bunătate.

El este Părintele nostru, al tuturor. Chiar dacă nu Îl putem vedea, este în fiecare zi aproape de noi și ne ocrotește. Se bucură când împlinim voia Lui: când ne purtăm frumos, ne ajutăm semenii sau ne rugăm unii pentru alții.

Dumnezeu ascultă rugăciunile fiecărui om din lume. El înțelege toate limbile, pentru că este atotștiutor. Orice rugăciune este primită și, ca un adevărat Părinte, Dumnezeu ne dăruiește numai ceea ce este bun.

REȚINE

Dumnezeu ne iubește pe toți și, de aceea, ne ocrotește și ne ascultă rugăciunile, indiferent în ce limbă le rostim sau în ce țară ne aflăm.

EXERCITII

1 Identifică în textul lecției răspunsul la următoarele întrebări:

- Ce fapte arată iubirea lui Dumnezeu pentru noi, oamenii?
- Ce fapte ale oamenilor crezi că Îl bucură pe Dumnezeu?
- De ce ascultă Dumnezeu rugăciunile oamenilor de pretutindeni?

2 Privește cele trei imagini din coloana din dreapta și răspunde oral, într-o discuție în clasă, la întrebările:

- Cum îți manifestă Dumnezeu iubirea față de copii? Dar față de plante și animale?
- Ce ai putea să faci pentru a ocroti plantele de acasă și de la școală? Dar pe cele de afară?
- Dacă ai avea un animal de companie, cum ai demonstra că îl iubești?
- Cum te porți ca să te împrietenești cu alți copii?

3 Răspunde – Aruncă – Întreabă.

Amintește-ți despre o zi în care ai simțit ajutorul lui Dumnezeu. Povestește-le colegilor. Apoi numește un coleg, aruncă-i o minge mică și întreabă-l: „Dar pe tine cum te-a ajutat?” Acesta va răspunde, apoi va arunca mingea și va adresa întrebarea altcuiva.

*Dumnezeu ne ajută
cum știe El să ne ajute,
nu cum vrem noi!*
(Părintele Teofil Părăian)

LECTURĂ

OCROTIREA PĂRINTEASCĂ*

Se spune că un copilăș mergea alături de tatăl său printr-o pădure. Plini de încântare, priveau frumusețile din jurul lor. Din loc în loc, tatăl îi culegea cu drag ceea ce se găsea pe lângă cărare: frăguțe, mure ori vreo floare frumoasă.

Când au obosit, s-au așezat pe iarba moale. Uitându-se în jur, copilul a zărit o ciupercă mare și foarte colorată. I-a zis tatălui său:

– Culege, te rog, și ciuperca aceea frumoasă! Vreau să o ducem acasă!

Tatăl a refuzat. Câteva lacrimi s-au rostogolit pe obrăjorii băiatului. Ciupercuța era cel mai frumos lucru pe care îl văzuse... De ce nu o primea?

– Dragul meu, i-a zis tatăl, ți-am oferit tot ce era bun, dar aceasta este o ciupercă otrăvitoare. Chiar dacă ți-o dorești, nu ți-o voi da, ca să nu pățești ceva rău.

---

* Povestire după o întâmplare reală.

* * *

● **Joc de rol.** Alege un coleg. Unul dintre voi este părintele, celălalt este copilul care cere niște fructe albe din gardul viu. Găsește un motiv pentru care părintele îl refuză. Apoi, cu ajutorul profesorului, aflați de ce uneori Dumnezeu nu ne dă ce îi cerem în rugăciune.

Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaștem și să Îl iubim

Nașterea Domnului Iisus Hristos

Dumnezeu, Părintele tuturor oamenilor, nu ne-a lăsat niciodată singuri. În vechime, El a vorbit cu unele persoane sfinte care au scris cuvintele Sale în cărțile Bibliei.

Din iubire pentru noi, Dumnezeu Tatăl L-a trimis în lume pe Însuși Fiul Său. El S-a născut de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și a primit numele de Iisus Hristos. Prin faptele și învățăturile Sale, Fiul lui Dumnezeu ne-a arătat cum să împlinim voia Tatălui ceresc: să ne rugăm și să fim iubitori. Despre El putem afla din Noul Testament.

Dumnezeu ne dăruiește puterea de a-L cunoaște: vedem grija Lui față de noi și faptul că ne ascultă rugăciunile. Noi, copiii, Îl iubim pe Dumnezeu.

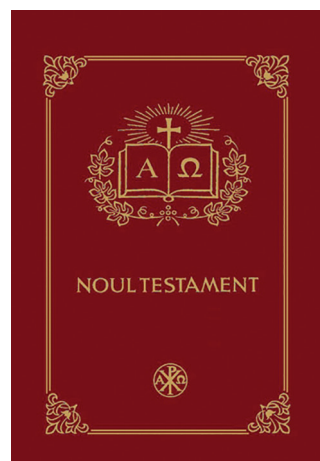
REȚINE

Îl putem cunoaște pe Dumnezeu observând grija Sa față de noi, citind din Biblie și ascultând de învățăturile Domnului nostru Iisus Hristos.

ÎNTREBĂRI

- De ce îi ocrotește Dumnezeu pe oameni și le ascultă mereu rugăciunile?
- Ce avem de făcut când vrem să cunoaștem mai bine pe cineva?

VOCABULAR

- **Noul Testament** = a doua parte a Bibliei, scrisă de Sfinții Apostoli, în care se găsesc viața și învățăturile Domnului nostru Iisus Hristos.

Domnul nostru
Iisus Hristos

**Cel ce are poruncile Mele
și le păzește, acela este
care Mă iubește.**

(Ioan 14, 21)

Predica de pe munte

EXERCII

- 1 Citește cu atenție textul lecției și răspunde la următoarele întrebări:
  - Cum ne ajută Dumnezeu să Îl cunoaștem?
  - Care oameni Îl iubesc cel mai mult pe Dumnezeu?
  - Cum ne învață Fiul lui Dumnezeu să ne comportăm?

- 2 Răspunde corect la ghicitoare:

*Parte a Scripturii Sfinte,
De citit cu luare-aminte.
Despre Hristos ne vorbește,
Mântuirea o vestește!*

(Noul Testament)

- 3 Activitate pe grupe. Grupați-vă câte șase. Scrieți pe fețele unui cub din carton cuvintele: *Dumnezeu Tatăl, Duhul Sfânt, Iisus Hristos, Fecioara Maria, Biblia, iubire*. Aruncați pe rând cubul, până ce fiecare coleg are cuvinte diferite de ceilalți. Cu acestea, scrieți fiecare o propoziție. Apoi citiți ce ați scris.
Exemplu: *iubire* - Un creștin are *iubire* pentru oameni.

- 4 Așază în ordine cuvintele de mai jos; vei afla ce a spus Domnul nostru Iisus Hristos despre Sine (Ioan 8, 12).

sunt

Lumina

Eu

lumii.

SCRISOAREA CĂTRE DUMNEZEU*

Era o iarnă friguroasă, cu multă zăpadă. Anastasie, care încă nu trecuse bine de vârsta copilăriei, muncea ca ucenic la un om nemilos. Hainele și încălțăminte îi erau rupte și nu avea bani să cumpere altele, mai groase. Cel pentru care lucra nu i-a dat nici bani, nici îmbrăcăminte.

Singur și necăjit, Anastasie a scris o scrisoare către Părintele cel ceresc, rugându-L să-l ajute. A pus hârtia într-un plic pe care a scris: „Pentru Domnul nostru Iisus Hristos – în Ceruri”. A plecat apoi spre poștă.

Vecinul său, un om bun, s-a oferit să îi ducă el plicul. Când a văzut cui îi era trimis, a fost curios să citească scrisoarea. Inima i s-a înmuiat de milă. A cumpărat haine groase, încălțăminte și hrană și i le-a trimis băiatului, tot prin poștă. Pe pachet a scris: „De la Hristos, pentru Anastasie”.

După mai mult timp, Anastasie s-a făcut călugăr, primind numele de Nectarie. A făcut multe fapte bune și a devenit un sfânt cunoscut și iubit de către creștini.

* Text povestit după *Viața Sfântului Ierarh Nectarie*.

* * *

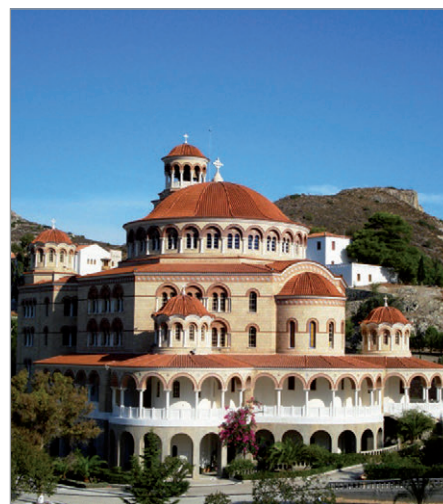
- Și astăzi sunt mulți copii care au nevoie de ajutor. Participă la acțiunile caritabile ale școlii sau ale bisericii. Astfel îi poți sprijini.

Sfântul Ierarh Nectarie

Dumnezeu este iubire.

(I Ioan 4, 8)

*Mănăstirea Sfântului Nectarie
din Insula Eghina (Grecia)*

ÎNTREBĂRI

- Pe cine a trimis Tatăl între oameni, să le vorbească despre voia Sa?
- Ce este necesar să faci când vrei împăcarea cu un prieten supărat pe tine?

Botezul Domnului

VOCABULAR

- **minune** = lucrare sau faptă deosebită, făcută prin puterea lui Dumnezeu.
- **răstignire** = moarte pe cruce.

LECȚIA 3

Iisus Hristos S-a făcut Om, din iubire

Nașterea Domnului Iisus Hristos

De-a lungul vremurilor, oamenii au început să păcătuiască. Pentru a-i îndrepta, Dumnezeu Tatăl L-a trimis pe pământ pe Fiul Său, Domnul nostru Iisus Hristos.

Mântuitorul ne-a învățat să Îl iubim pe Dumnezeu, dar și pe semenii noștri. A făcut și multe minuni pentru ca noi să căpătăm încredere în EL. Din iubire a luat asupra Lui greșelile oamenilor. De aceea, conducătorii de atunci L-au răstignit. Dar El a înviat cu puterea Lui de Dumnezeu și apoi S-a înălțat la cer.

Deși nevăzut, El este în biserică împreună cu toți creștinii. La sfintele slujbe, ne amintim de viața, faptele, moartea și învierea Domnului.

REȚINE

Mântuitorul ne învață să Îl iubim pe Dumnezeu din toată inima și pe aproapele nostru ca pe noi înșine.

EXERCIIII

- 1 Răspunde corect la următoarele întrebări:
  - De ce L-a trimis Dumnezeu Tatăl pe Fiul Său pe pământ?
  - Ce ne-a învățat Mântuitorul pe noi, oamenii?
  - Ce a făcut Domnul nostru Iisus Hristos pentru a câștiga încrederea oamenilor?
  - Unde putem afla despre viața și învățătura Domnului nostru Iisus Hristos?

- 2 Identifică în textul lecției două nume sub care este cunoscut Fiul lui Dumnezeu. Alcătuiește câte un enunț cu fiecare dintre acestea.

- 3 Scrie pe caiet numai enunțurile adevărate din lista de mai jos:

- a. A venit pe pământ din iubire pentru noi.
- b. A făcut multe minuni.
- c. Ne-a învățat să ne iubim numai pe noi.
- d. A luat asupra Lui greșelile noastre.
- e. A vindecat numai un bolnav.

- 4 Care este ordinea corectă?

Copiază pe caiet, în ordinea desfășurării lor în timp, numele următoarelor evenimente din viața Domnului nostru Iisus Hristos: *Înălțarea la cer, Învierea, Botezul Domnului, Răstignirea pe Cruce, Nașterea Domnului.*

Învierea Domnului

***Noi iubim pe Dumnezeu,
fiindcă El ne-a iubit
cel dintâi.***

(I Ioan 4, 19)

Înălțarea Domnului la cer

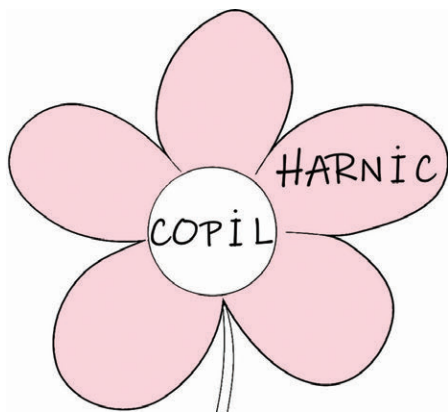

Lăsați copiii să vină la Mine!

***Fii totdeauna cu
Dumnezeu, dacă vrei ca
Dumnezeu
să fie totdeauna cu tine.***

(Sfântul Ioan Gură de Aur)

LECTURĂ

IISUS HRISTOS ÎI BINECUVÂNTEAZĂ PE COPII*

Într-o zi, Domnul nostru Iisus Hristos îi învăța pe oameni să facă numai lucruri bune. Toți îl ascultau cu drag. Cei care-L iubeau și-au adus copiii la Iisus ca să-i binecuvânteze.

Sfinții Apostoli, crezând că zarva copiilor îl supără pe Mântuitorul, au încercat să-i îndepărteze. El însă, întristându-se, le-a zis: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci Împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia” (Luca 18, 16).

Plin de iubire, Iisus i-a luat în brațe pe copii, i-a binecuvântat și i-a mângâiat, punându-și mâinile peste ei, apoi a plecat mai departe, însoțit de ucenicii Săi.

* Text povestit după Sfânta Scriptură (Luca 18, 15-17).

* * *

- Calitățile copilului credincios (pentru portofoliu).

Desenează o floare pe o foaie albă de hârtie, după modelul alăturat. Scrie pe fiecare petală câte o calitate a unui copil credincios. Compară desenele tale cu al colegilor și află ce idei au avut.

- Cu ajutorul profesorului, află înțelesul cuvintelor Mântuitorului: „Lăsați copiii să vină la Mine... căci Împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia”.

Minunile arată iubirea lui Dumnezeu față de om

Învierea Domnului Iisus Hristos

Mântuitorul a făcut multe minuni. Prin ele, i-a ajutat pe oamenii aflați în suferință. Minunile arată puterea Sa dumnezeiască.

Hristos a săvârșit minuni asupra naturii, asupra oamenilor și asupra Sa. El a oprit furtuna pe mare, a prefăcut apa în vin, a înmulțit pâinile și peștii, a vindecat bolnavi, a înviat morți. Cea mai mare minune pe care a făcut-o este Învierea Sa.

Mântuitorul a spus: „Chiar dacă nu credeți în Mine, credeți în aceste lucrări, ca să știți și să cunoașteți că Tatăl este în Mine și Eu în Tatăl” (Ioan 10, 38).

Dumnezeu face în continuare minuni, din iubire și purtare de grijă pentru noi, oamenii.

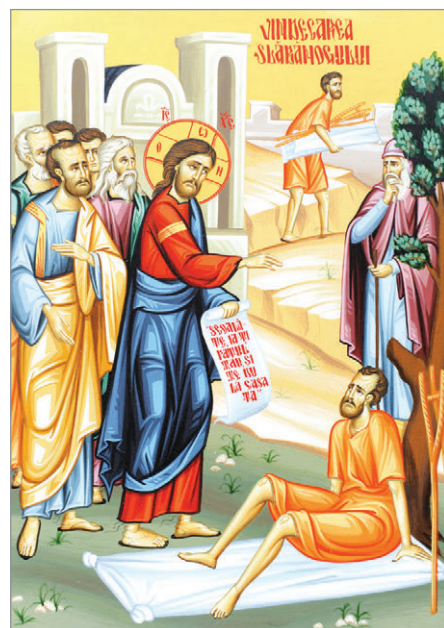
REȚINE

Prin minuni, Dumnezeu Își arată iubirea, bunătatea și puterea Sa față de noi, oamenii, dar și față de întreaga creație.

ÎNTREBĂRI

- De ce L-a trimis Dumnezeu Tatăl pe Fiul Său în lume?
- Ce ne-a învățat Domnul nostru Iisus Hristos prin cuvintele și faptele Sale?

*Minunea vindecării
slăbănogului*

VOCABULAR

- **slăbănog** = (aici) om care nu poate să meargă.

*Minunea înmulțirii pâinilor
și a peștilor*

Minunea vindecării orbului

Minunea învierii lui Lazăr

EXERCIȚII

- 1] Privește icoanele din coloana alăturată. Spune ce asemănări și deosebiri observi între minunile reprezentate în acestea.
- 2] Alege răspunsul corect:
Cea mai mare minune săvârșită de Hristos este:
a. învierea lui Lazăr;
b. Învierea Sa;
c. vindecarea unui orb.
- 3] Care dintre enunțurile următoare sunt adevărate și care nu? Scrie pe caiet litera corespunzătoare și răspunsul corect (adevărat/fals):
Exemplu: **a.** adevărat
a. Iisus Hristos a înviat morți.
b. Mântuitorul nu a făcut minuni asupra naturii.
c. Iisus Hristos face minuni din milă pentru noi.
- 4] Icoana unei minuni (pentru portofoliu).
Caută pe internet icoane cu minuni ale Mântuitorului. Alege una care îți place mai mult. Întreabă profesorul despre acea minune.
- 5] Cu ajutorul profesorului, explică înțelesul textului: „Tu ești Dumnezeu, Care faci minuni!” (Psalmul 76, 13).

MINUNEA VINDECĂRII SLĂBĂNOGULUI*

Odată, Mântuitorul se afla într-o casă, într-un orașel numit Capernaum. Oamenii au venit să asculte ce spunea. Erau atât de mulți, încât în casă nu se mai putea intra. Afară se afla și un slăbănog, un om bolnav care nu putea să se miște. Ar fi dorit și el să ajungă la Hristos să îi ceară ajutorul.

L-au adus acolo patru prieteni, care au găsit și soluția: au desfăcut acoperișul casei. Pe acolo, au lăsat în jos patul pe care stătea bolnavul.

Mântuitorul a văzut credința și dragostea celor patru bărbați. S-a apropiat de bolnav și l-a vindecat, spunându-i:

– Scoală-te, ia-ți patul și mergi acasă!

Acesta s-a ridicat și a ieșit afară pe picioarele lui. Oamenii prezenți acolo erau uimiți:

– Niciodată n-am mai văzut așa ceva!

* Text povestit după Sfânta Scriptură (Marcu 2, 1-12).

* * *

● **Joc de rol.** Alege un coleg. Sunteți prieteni. Imaginați-vă că unul dintre voi are o anumită problemă. Celălalt îi propune o soluție.

Exemplu: – Am uitat cariocile acasă!

– Le vom folosi amândoi pe ale mele.

● Explică și proverbul din coloana alăturată.

*Minunea vindecării
slăbănogului*

**Prietenul la nevoie
se cunoaște!**

(Proverb românesc)

*Imagine din vechiul oraș
Capernaum*

ÎNTREBĂRI

- De ce crezi că a făcut minuni Domnul Iisus Hristos?
- Ce rugăciune spun copiii către îngerul păzitor?
- Ce nume de sfinți cunoști până acum?

Izvorul Tămăduirii

VOCABULAR

- **Maria** = numele Maicii Domnului, care, în limba vorbită în timpul Mântuitorului, înseamnă *cea iubită, cea aleasă*.
- **tămăduire** = vindecare.

LECȚIA 5

Maica Domnului, îngerii și sfinții fac minuni

Maica Domnului, Împărăteasa Cerurilor

Dumnezeu ocrotește lumea și oamenii prin sfinții îngeri. Fiecare dintre noi are un înger păzitor, care ne ajută să facem binele și ne ocrotește.

Sfinții sunt oameni credincioși care au făcut în toată viața lor multe fapte bune. De aceea, ei au devenit prietenii Mântuitorului. Viața fiecărui sfânt este un exemplu de iubire și credință.

Maica Domnului sau Fecioara Maria este cea dintâi dintre sfinți. Pentru că este mama Domnului nostru Iisus Hristos, o mai numim și Născătoare de Dumnezeu.

Maica Domnului, îngerii și sfinții sunt alături de noi. Ei pot săvârși minuni, prin puterea pe care le-o dă Dumnezeu, ca să ne ajute atunci când ne rugăm cu credință.

REȚINE

Maica Domnului, îngerii și sfinții se roagă pentru noi și pot face minuni, prin puterea lui Dumnezeu.

EXERCITII

1 Identifică în textul lecției răspunsul corect la următoarele întrebări:

- Ce fac îngerii păzitori pentru oameni?
- De ce sunt sfinții prieteni ai Domnului nostru Iisus Hristos?
- Cum o mai numim pe Maica Domnului?
- Prin ce putere fac minuni Maica Domnului, îngerii sau sfinții?

2 Alcătuește oral propoziții cu grupurile de cuvinte: *înger păzitor, Născătoare de Dumnezeu, prietenii lui Hristos.*

3 Prezentarea sfântului tău preferat (pentru portofoliu).

Cu ajutorul profesorului, alcătuește o prezentare a sfântului tău preferat. Scrie pe o foaie albă de hârtie numele sfântului, data la care este sărbătorit, ce minuni a făcut. Adaugă și icoana sfântului.

4 Asociază numele sfinților din prima coloană cu evenimentele din viața Mântuitorului la care ei au participat, din a doua coloană:

Sfântul Ioan Botezătorul	Înălțarea Domnului
Sfinții Apostoli	Nașterea Domnului
Maica Domnului	Botezul Domnului

Sfântul înger păzitor

Sfântul Nicolae potolește furtuna

Nunta din Cana Galileii

La Dumnezeu nimic nu este cu neputință.

(Luca 1, 37)

Maica Domnului

LECTURĂ

LA NUNTA DIN CANA GALILEII*

În Cana Galileii s-a făcut o nuntă frumoasă. Mirele era prieten cu Mântuitorul. L-a invitat și pe El, cu mama Sa și cu ucenicii.

Când nuntașii încă mai petreceau, vinul s-a terminat. Maica Domnului l-a zis Fiului ei:

– Nu mai au vin...

Nu era încă timpul să își arate puterea dumnezeiască, dar Mântuitorul dorea să o bucure pe mama Sa. Le-a zis celor care serveau să umple cu apă șase vase mari. Apoi, i-a trimis ca să îi dea nașului să guste. Acesta s-a mirat: era un vin atât de bun! Slujitorii erau nedumeriți: Mântuitorul transformase apa din vase în vin!

* Text povestit după Sfânta Scriptură (Ioan 2, 1-11).

* * *

- Iisus a făcut această minune ca să o bucure pe mama Lui. Povestește-le colegilor ce faci tu ca să îți bucuri părinții. Ascultă ceea ce povestesc și ei.

- Caută pe internet și apoi ascultă colindul *La nunta ce s-a întâmplat în Cana Galileii*.

- Învăță o scurtă rugăciune către Maica Domnului și rostește-o în fiecare zi.

Exemplu: „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi!”

RECAPITULARE

- 1 Identifică enunțurile adevărate dintre următoarele. Copiază-le în caiet:
- Sfânta Maria nu este mama lui Iisus.
  - Sfinții sunt iubitori de Dumnezeu.
  - Domnul Iisus Hristos face multe minuni.
  - Îngerul păzitor vine la noi numai de ziua noastră.
  - Biblia nu e aceeași carte cu Sfânta Scriptură.

- 2 Privește icoana din coloana alăturată. Precizează asupra cui a făcut această minune Domnul nostru Iisus Hristos:
- asupra naturii;
  - asupra Persoanei Sale;
  - asupra unui om bolnav.

- 3 Gânduri despre Fiul lui Dumnezeu (pentru portofoliu).

Completează spațiile libere după model, folosind cuvintele din lista următoare:

Noul, iubește, Om, prietenii, Iisus, minunile

- Din cartea numită Noul Testament aflăm despre _____ Mântuitorului.
- Fiul lui Dumnezeu S-a făcut _____ și S-a numit _____.
- Cine ascultă de Hristos arată că Îl _____.
- Sfinții sunt _____ Mântuitorului.

Păstrează în portofoliu, dar mai ales în suflet, aceste gânduri despre Fiul lui Dumnezeu.

*Umblarea pe mare
și potolirea furtunii*

CE AM ÎNVĂȚAT?

- Dumnezeu ne iubește pe toți. El ne ajută să Îl cunoaștem: ne împlinește rugăciunile, ne ocrotește, ne descoperă voia Sa în Biblie, L-a trimis în lume pe Fiul Său.
- El ne-a învățat prin propriul exemplu să Îl iubim pe Dumnezeu și pe aproapele nostru.
- Mântuitorul a făcut multe minuni.
- Maica Domnului, îngerii și sfinții pot face și ei minuni, prin puterea lui Dumnezeu.

EVALUARE

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 5 cuvinte corect alese
- **bine** – 3 cuvinte corect alese
- **suficient** – 2 cuvinte corect alese

Pentru:

- **foarte bine** – 3 utilizări corecte ale cuvintelor
- **bine** – 2 utilizări corecte
- **suficient** – 1 utilizare corectă

1 Scrie pe caiet cifra din dreptul variantei corecte de răspuns:

A. Aflăm despre viața Mântuitorului din:

1. Noul Testament;
2. Vechiul Testament.

B. Cât timp a fost în lume Mântuitorul:

1. a scris cărți;
2. a făcut minuni.

C. Sfinții sunt pentru noi:

1. modele de credință;
2. chipuri din icoane.

2 Copiază textul următor și completează spațiile libere. Folosește cuvintele din lista următoare: *Biblie, minuni, sfinți, Maicii Domnului, îngeri.*

În ___ citim despre Mântuitorul. El este Fiul ___ . Ea este lăudată de oameni, dar și de ___ . Cei care Îl iubesc pe Dumnezeu și fac binele pot ajunge ___ .

Ca să ne ajute, Dumnezeu poate face ___ .

3 Alcătuieste câte un enunț cu fiecare dintre expresiile:

înger păzitor, purtare de grijă, Fiul lui Dumnezeu

DOMENIUL

Viața creștinului împreună cu semenii

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE

OAMENII

ÎȘI ARATĂ IUBIREA
UNII FAȚĂ DE ALȚII

1. Oferirea de sfaturi și învățături
2. Recunoștința față de cei care ne fac bine
3. Iertarea celor care ne fac rău
4. Ajutorul dat celor bolnavi
5. Ajutorul dat celor singuri

Recapitulare

Evaluare

ÎNTREBĂRI

- Când simți nevoia de a cere un sfat?
- De unde mai poți primi învățături bune, în afară de școală?
- Ai avut ocazia vreodată să oferi un sfat?

Rostirea unor învățături pentru credincioși

VOCABULAR

- **înțelept** = om care înțelege și judecă drept; om stăpân pe sine însuși.

LECȚIA 1

Oferirea de sfaturi și învățături

Predica de pe munte

Domnul nostru Iisus Hristos este un exemplu de iubire pentru toți. El ne învață să fim buni, blânzi, răbdători, să ne rugăm, să ne ajutăm și să ne iubim unii pe alții. De aceea, cele mai bune învățături și sfaturi le găsim în Sfânta Scriptură, mai ales în cuvintele Mântuitorului.

Sfaturi bune primim și de la părinții, preoții și învățătorii noștri. Ei doresc să creștem frumos, de aceea ne oferă experiența și cunoașterea lor, sub formă de învățături.

Și noi, copiii, îi putem învăța pe cei din jur să fie buni, prin exemplul purtării noastre frumoase.

Ascultarea de sfaturile și învățăturile primite ne ajută să devenim înțelepți.

REȚINE

Domnul nostru Iisus Hristos, preoții, părinții și învățătorii noștri ne dau cele mai bune sfaturi și îndrumări.

EXERCIIII

1 Identifică în textul lecției răspunsurile corecte la următoarele întrebări:

- Ce i-a învățat Mântuitorul pe oameni?
- De ce avem nevoie de sfaturi și învățături?
- Cum pot copiii să îi învețe pe cei din jur să fie buni?

2 Privește cu atenție imaginile aflate în coloana alăturată. De la cine primesc învățături copiii? Spune despre ce crezi că învață aceștia.

3 Citește următoarele învățături pe care ni le-a dat Domnul nostru Iisus Hristos. Spune la ce se referă acestea. Dă un exemplu de situație în care poți să le aplici:

- „Toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor” (Matei 7, 12).
- „Iertați și veți fi iertați” (Luca 6, 37).

4 Alege un coleg sau o colegă. Dă-i un sfat pentru primele două situații și ascultă un sfat pentru ultimele două.

- Nu ascultă de părinții săi.
- Dă vina pe altcineva atunci când strică un obiect.
- Alargă pe scări.
- Poartă invidie pe rezultatele altora.

Iisus la doisprezece ani

Îndemnrurile care dau învățătură sunt calea vieții.

(Pilde 6, 23)

Copiii primesc învățături

VOCABULAR

- **templu** = construcție care era folosită ca loc de rugăciune. Templul de la Ierusalim era considerat casa lui Dumnezeu.

LECTURĂ

IISUS LA DOISPREZECE ANI*

În fiecare an, Dreptul Iosif, Maica Domnului și Copilul Iisus mergeau la Ierusalim, la Templu, împreună cu rudele și vecinii din Nazaret.

Odată, pe când avea doisprezece ani, Iisus a rămas în urma tuturor când au pornit spre casă. Părinții Lui credeau că este cu ceilalți copii.

L-au căutat îngrijorați până au ajuns înapoi la Ierusalim. Abia în a treia zi L-au găsit. Era în Templu și vorbea cu preoții de acolo despre Dumnezeu. Aceștia se mirau de priceperea Copilului.

Maica Domnului L-a întrebat de ce a făcut așa, dar El i-a răspuns:

- De ce M-ați căutat peste tot? Nu știți că în casa Tatălui Meu trebuie să fiu?
Iisus este Fiul lui Dumnezeu.

* Text povestit după Sfânta Scriptură (Luca 2, 41-49).

* * *

- Gândește-te la o întrebare pe care ai vrea să o adresezi unui preot. La fel vor face și colegii tăi. Alcătuiți împreună o listă cu întrebările voastre, apoi, cu ajutorul profesorului, organizați o vizită la biserică și aflați de la părinte răspunsurile așteptate.

- Caută la bibliotecă o carte cu scenete religioase pentru copii. Cu ajutorul profesorului și alături de colegi, învață o scenetă, care va fi prezentată la biserică.

Recunoștința față de cei care ne fac bine

Sfântul Apostol Petru o învie pe Tavita

Oamenii recunoscători sunt cei care mulțumesc pentru binele primit de la Dumnezeu sau de la semenii lor. De asemenea, sunt gata să îi ajute pe cei din jur.

Din Noul Testament (Faptele Apostolilor 9, 36-42), aflăm că într-un orașel trăia Tavita sau „Căprioara”. Era o tânără creștină harnică, milosivă și binevoitoare. Într-o zi, s-a îmbolnăvit grav. Chemat de prietenii Tavitei, Sfântul Apostol Petru a venit în grabă din orașul vecin unde se afla. Tavita însă murise. Văzând durerea tuturor, el s-a rugat din inimă. Dumnezeu l-a ascultat și a înviat-o.

Ce bucurie! Toți au fost recunoscători lui Dumnezeu și Sfântului Apostol Petru și au mulțumit pentru o asemenea minune.

REȚINE

Recunoștința pentru binele primit de la Dumnezeu sau de la oameni se arată prin comportamentul nostru.

ÎNTREBĂRI

- De ce este nevoie uneori să ceri sfaturi?
- Cum îi răspunzi cuiva care ți-a dat un sfat bun?
- Cum te-ai aștepta să se poarte cu tine cineva pe care l-ai ajutat?

Sfântul Apostol Petru

VOCABULAR

- **recunoștință** = mulțumire față de cineva care ne-a făcut un bine.

Primirea unui cadou

Câștigarea unui premiu

Aniversarea unui bunic

EXERCIȚII

- 1 Identifică în textul lecției răspunsul la următoarele întrebări:
  - Cum se comportă oamenii recunoscători?
  - Cum și-au arătat prietenii Tavitei recunoștința pentru purtarea ei frumoasă față de toți?
  - În ce fel și-au exprimat ei recunoștința pentru minunea petrecută?
- 2 Privește imaginile din coloana alăturată și citește explicația de sub fiecare dintre ele. Spune cui ar putea fi recunoscători copiii din aceste imagini. Cum ți-ai arăta recunoștința dacă ai fi în locul lor?
- 3 Alcătuieste o scurtă povestire care să se termine cu propoziția:
Pentru cel mai mic ajutor, să fii recunoscător!
- 4 Aprobă sau dezaprobă comportamentele următoare, spunând pentru fiecare „Așa da” sau „Așa nu”:
  - a. *Mulțumesc pentru masă, bunico!*
  - b. *Tată, nu mi-ai pus acuarelele în ghiozdan!*
  - c. *Mi s-a împlinit dorința. Doamne, mulțumesc!*
  - d. *Nu vreau să construim împreună macheta, pleacă!*
  - e. *Vă mulțumesc pentru cadourile oferite, dragi prieteni!*

VINDECAREA SLUJITORULUI BOLNAV*

Odată, la Domnul nostru Iisus Hristos a venit un sutaș, care avea acasă un slujitor foarte bolnav. Sutașul era un om bun la suflet și milos. Deși era străin, îi ajutase mult pe localnicii din orașul Capernaum. El a crezut în Mântuitorul, în puterea Lui de a-i vindeca pe bolnavi. I-a cerut ajutorul astfel:

– Doamne, ajunge un cuvânt al Tău ca să se vindece slujitorul meu.

Văzând credința lui, Domnul nostru Iisus Hristos i-a spus:

– Du-te, fie ție după cum ai crezut!

Chiar în acel moment, slujitorul s-a însănătoșit.

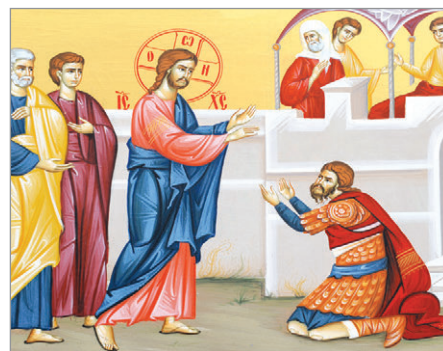
Fiul lui Dumnezeu ajută pe oricine se roagă cu adevărată credință.

* Text povestit după Sfânta Scriptură (Matei 8, 5-13).

* * *

- Sutașul este un model de om recunoscător pentru munca slujitorului său. Dă exemple de fapte prin care tu îți arăți recunoștința pentru ajutorul lui Dumnezeu sau al celor din jurul tău.

- Pe o foaie de desen, scrie un mesaj de recunoștință după modelul alăturat. Decorează cu desenele preferate. Scrie cui o adresezi și pentru ce mulțumești.

Vindecarea slujitorului sutașului

Rugăciune

**Doamne, Îți mulțumim
pentru tot ceea ce
ne dăruiești!**

MULȚUMESC !

Pentru _____

CU RECUNOȘTINȚĂ,

VOCABULAR

- **sutaș** = comandant peste o sută de ostași; centurion.

ÎNTREBĂRI

- Ai fost vreodată în situația de a ierta pe cineva? Cum te-ai simțit după aceea?
- De ce își cer oamenii iertarea unii altora când greșesc?

*Sfântul Arhidiacon Ștefan,
care se ruga pentru cei
ce îi făceau rău*

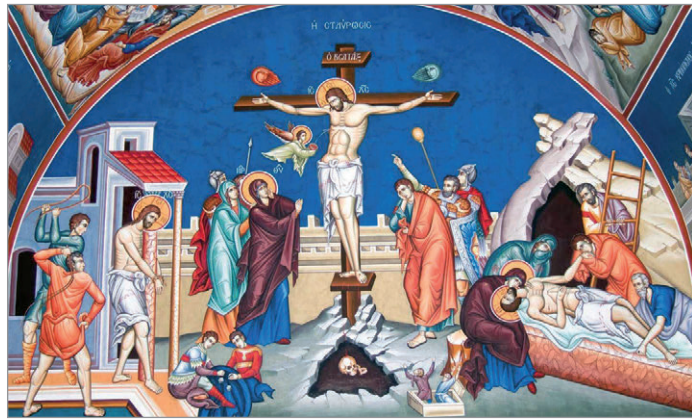

VOCABULAR

- **intenționat** = voit, plănuit.

LECȚIA 3

Iertarea celor care ne fac rău

Răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos

Uneori, cineva ne face un rău, fie din greșeală, fie intenționat. Alteori, noi înșine îi supărăm pe cei din jur. Urmările sunt neplăcute: cearta, încetarea prieteniei sau chiar dorința de răzbunare.

Domnul Iisus Hristos ne învață să îi iertăm pe cei care ne fac vreun rău. Așa a făcut El Însuși când era pe Sfânta Cruce. Mai mult, ne-a spus că numai cei care sunt iertători primesc iertare de la Dumnezeu pentru faptele lor rele.

Pentru a ne împăca mai repede cu oamenii sau cu Dumnezeu, este bine să ne recunoaștem greșeala și să cerem iertare. La rândul nostru, să fim iertători și să căutăm pacea cu toți oamenii.

REȚINE

Iertarea înseamnă a nu avea nimic împotriva cuiva care ne-a făcut un rău. Dumnezeu ne iartă cu ușurință greșelile dacă și noi suntem iertători.

EXERCIȚII

- 1 Identifică în textul lecției răspunsul la întrebările următoare:
  - Ce este iertarea?
  - De ce este bine să ne împăcăm cu oamenii și cu Dumnezeu?
  - Ce primesc oamenii iertători de la Dumnezeu?
- 2 Citește învățătura scrisă în coloana alăturată și precizează care este înțelesul acesteia.
- 3 Care dintre următorii copii crezi că vor fi iertați, deși au greșit? Explică oral care este motivul.
  - a. Din grabă, fratele meu a pus în ghiozdan cariocile colegei de bancă. A doua zi, când a observat, și-a cerut scuze și i le-a dat înapoi.
  - b. Un coleg de clasă l-a jignit pe prietenul meu pentru că acesta l-a lovit, fără să vrea, la ora de sport. Colegul nu și-a recunoscut greșeala.
- 4 Completează enunțurile de mai jos, folosind cuvintele: *Dumnezeu, semenii, greșelile*:
Dumnezeu ne iartă ___ și ne arată milă, ca și noi să facem la fel cu cei din jur. Iertarea ne apropie de ___ și de ___ .
- 5 Cu ajutorul profesorului, descoperă înțelesul proverbului:
Greșeala recunoscută este pe jumătate iertată.

Domnul nostru Iisus Hristos

Iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.

(Matei 6, 15)

Iertarea aduce împăcarea

*Ai căzut, ridică-te!
Ai căzut iar, ridică-te iar!*
(Sfântul Petru Damaschin)

Rugăciune

***Doamne, îmi cer iertare
pentru tot ce am greșit față
de Tine și față de semenii
mei, cu gândul, cu vorba
sau cu fapta.***

VOCABULAR

- **pildă** = povestire cu tâlc.
- **risipitor** = cheltuitor.

LECTURĂ

PILDA FIULUI RISIPITOR*

Un tată avea doi fii și le-a împărțit într-o zi averea sa. Fiul cel mic s-a hotărât să își ia toată partea din avere și să plece departe. Tatăl său s-a întristat.

Tânărul a mers într-o țară îndepărtată și a cheltuit tot ce avea. A ajuns foarte sărac și flămând. Și-a dat seama cât de mult a greșit față de tatăl lui. Atunci s-a întors acasă, pentru a-și cere iertare.

Tatăl său l-a primit cu mare bucurie. L-a iertat, i-a dat haine noi și curate și a pregătit o masă mare, spunând tuturor: „Fiul meu mort a fost și a înviat, pierdut a fost și s-a aflat!”

* Text povestit după Sfânta Scriptură (Luca 15, 11-32).

* * *

- Asemenea tatălui din pildă, Dumnezeu ne așteaptă, gata să ne ierte, atunci când greșim. Discută cu profesorul cum pot creștinii să se împace cu Părintele ceresc. Citește și rugăciunea din coloana alăturată.

- **Joc de rol.** Împăcarea are trei etape: a recunoaște, a cere iertare, a repara greșeala. Alege un coleg sau o colegă. Imaginați-vă o situație în care unul dintre voi a greșit și vrea să se împace. Parcurgeți cele trei etape de mai sus. Care etapă este cea mai grea? De ce?

Ajutorul dat celor bolnavi

Încurajarea unui bolnav

Oamenii se pot îmbolnăvi din diferite cauze. Unele boli sunt ușor de tratat. Altele însă pot fi incurabile sau îndelungate. De aceea, bolnavii au nevoie de multă atenție din partea celor din jurul lor.

Când ne îmbolnăvim, ne adresăm medicului, pentru a afla cum ne putem însănătoși. Fiind creștini, ne amintim însă și de Mântuitorul, Care a vindecat mulți oameni, și îi cerem ajutorul.

Suferința celor bolnavi ne face să le arătăm dragoste și înțelegere. Îi ajutăm să urmeze tratamentul dat de medic și îi ferim de orice supărare.

Când ne rugăm pentru bolnavi, Dumnezeu le dăruiește răbdare, încredere și vindecare.

REȚINE

Ajutorul pe care copiii îl pot oferi celor bolnavi este acela de a-i încuraja, a se ruga pentru însănătoșirea lor și a nu-i supăra cu nimic.

ÎNTREBĂRI

- Ce simți când ierți pe cineva?
- Ai ierta mai repede pe cineva care te-a supărat dacă ai afla că este bolnav? De ce?

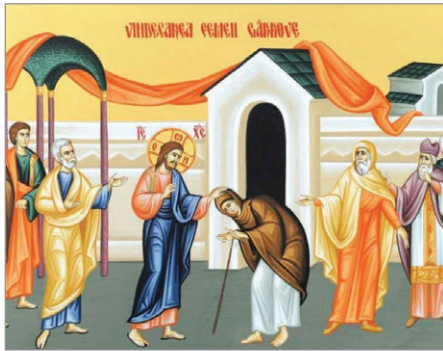

Sfântul Pantelimon, medicul care se ruga pentru bolnavi

VOCABULAR

- **incurabil** = care nu se poate vindeca.

Vindecarea femeii gârbove

Vindecarea a doi orbi

Vindecarea slăbănogului de la scaldătoarea Vitezda

EXERCIIU

- 1 Identifică în textul lecției acele fapte bune prin care poți ajuta pe cineva bolnav.
- 2 Privește icoanele din coloana alăturată și răspunde la următoarele întrebări:
  - Pe cine a vindecat Domnul nostru Iisus Hristos?
  - De ce au cerut vindecarea de la El, deși era Învățător?
- 3 Citește textul biblic de mai jos. Scrie pe caiet un enunț în care să menționezi cui trebuie să ceară ajutor bolnavii.

„Fiule! În boala ta nu fi nebăgător de seamă; ci te roagă Domnului și El te va vindeca. [...] Doctorului dă-i loc, că și pe el l-a făcut Domnul și să nu se depărteze de la tine, că și de el ai trebuință” (Isus Sirah 38, 9-12).
- 4 Spune cum ai proceda în situația următoare și explică de ce faci așa:

Un coleg din clasa ta este bolnav. El te roagă să îi explici o lecție, dar tu vrei să te joci pe calculator. Îl vei ajuta?
- 5 Rugăciunea pentru cei bolnavi (pentru portofoliu).

Alcătuiește o scurtă rugăciune pentru bolnavi. Ce ar trebui să ceri, pe lângă vindecare? Adaugă rugăciunea în portofoliu.

PILDA SAMARINEANULUI MILOSTIV*

Un călător mergea de la Ierusalim la Ierihon. Pe drum a fost prins de tâlhari. Aceștia, după ce i-au furat tot ce avea, l-au rănit și l-au lăsat la marginea drumului. Abia mai respira!

Pe lângă el au trecut cu nepăsare doi slujitori ai Templului. Alt om, care era samarinean, s-a oprit. L-a fost milă de omul acela. L-a curățat rănilor, l-a suit pe asinul lui și apoi l-a dus la o casă de oaspeți. A stat cu el un timp, apoi i-a dat gazdei bani ca să îl îngrijească până la vindecare. L-a promis că îi va mai da bani la întorcere, dacă va cheltui în plus.

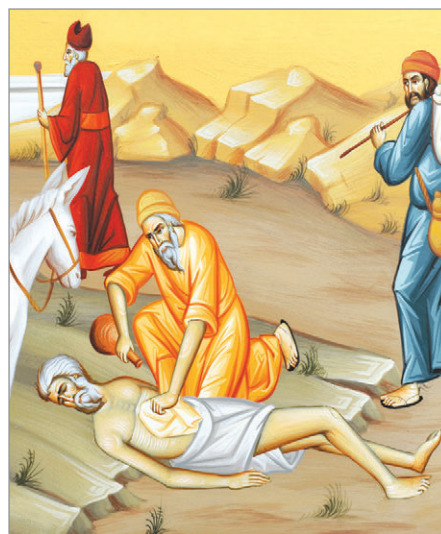
Cât de multă milă a arătat samarineanul!

* Text povestit după Sfânta Scriptură (Luca 10, 30-35).

* * *

- Discută cu profesorul despre motivele pentru care este bine să îți ajuți aproapele și cum poți face acest lucru la vârsta pe care o ai. Răspunde la întrebările sugerate în jurul steluței din coloana alăturată. Cere părerea celorlalți cu privire la răspunsurile tale.

- Să fim și noi ca Samarineanul milostiv! Cu ajutorul profesorului și al părinților, organizați, în clasa voastră, o acțiune de ajutorare a unor copii defavorizați. Ce credeți că ar fi potrivit să le oferiți?

Samarineanul milostiv

**Fericiți cei milostivi,
că aceia se vor milui.**

(Matei 5, 7)

VOCABULAR

- **asin** = măgar.
- **samarinean** = om care locuia în Samaria.

ÎNTREBĂRI

- Cum pot copiii să îi ajute pe oamenii bolnavi?
- Cum ți-ai dori să te ajute prietenii tăi atunci când stai în casă din cauza unei boli?

*Că unde sunt doi sau trei,
adunați în numele Meu,
acolo sunt și Eu
în mijlocul lor.*

(Matei 18, 20)

VOCABULAR

- **imobilizat** = care nu se mai poate mișca.

LECȚIA 5

Ajutorul dat celor singuri

Când ne rugăm nu suntem singuri

Unii dintre semenii noștri pot ajunge să fie singuri: bătrâni care au copiii plecați în locuri îndepărtate, copii care nu au părinții alături, străini care nu cunosc pe nimeni, bolnavi imobilizați în pat.

Singurătatea aduce tristețe și descurajare. Chiar dacă nu spun, oamenii au nevoie de atenția și prietenia celor din jur. De aceea, sprijinul primit de cei însingurați îi bucură și îi întărește.

Când ne rugăm împreună, alături de noi este și Mântuitorul. Rugăciunea ne unește unii cu alții și cu Dumnezeu. De aceea, în biserică nu ne simțim singuri niciodată.

REȚINE

Copiii îi pot ajuta pe cei singuri astfel: îi vizitează pe bătrâni, sunt prietenoși cu alți copii care nu au părinții lângă ei, se comportă frumos cu cei străini, se roagă împreună.

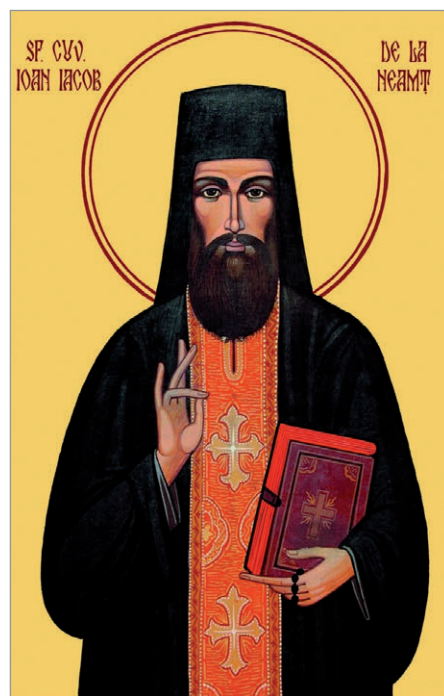
EXERCITII

- 1 Identifică în textul lecției exemple de persoane care se pot simți singure. Amintește-ți dacă știi pe cineva care este într-o astfel de situație. Cum poți ajuta?
- 2 Imaginează-ți că te muți cu familia în alt oraș, unde nu cunoști pe nimeni. Cum ți-ar plăcea să fii primit de colegi în noua ta școală?
- 3 Descoperă înțelesul proverbelor de mai jos, cu ajutorul profesorului:
  - a. *Prietenul la nevoie se cunoaște.*
  - b. *Pe cei bătrâni, ca pe niște părinți să îi cinstești.*
  - c. *Printre străini, nici primăvara nu-i frumoasă.*
- 4 Privește icoanele alăturate. Alcătuește câte o scurtă rugăciune pentru cei care se simt singuri, adresată fiecăruia dintre cei doi sfinți.
- 5 Alege un coleg. Jucați rolurile de mai jos, asemenea unor actori. Pornind de la noile cunoștințe, găsiți modul potrivit de a ajuta, în fiecare situație:
  - a. Noul coleg nu știe în ce bancă să stea.
  - b. Prietenul tău nu a înțeles lecția nouă.
  - c. Bunicul vecinului tău a plecat la azil.
  - d. Colegul venit din Spania plânge în pauză. Nimeni nu știe de ce.

*Sfântul Ioan Rusul,
care a trăit printre străini*

*Sfântul Ioan Iacob de la Neamț,
care a rămas orfan după război*

Învierea fiului văduvei din Nain

Desene pe asfalt

VOCABULAR

- **cetate** = oraș înconjurat de ziduri.
- **văduvă** = femeie al cărei soț a murit.

LECTURĂ

ÎNVIEREA FIULUI VĂDUVEI DIN NAIN*

Într-o zi, Domnul nostru Iisus Hristos Se îndrepta spre o cetate numită Nain. Îl urmau ucenicii Săi, dar și mulți oameni care doreau să Îi asculte învățăturile.

Când au ajuns acolo, din cetate ieșea un grup de oameni foarte triști. Duceau spre mormânt pe un tânăr care murise. Mama lui plângea: era singurul ei copil, iar ea era văduvă.

Înduioșat, Domnul i-a spus cu blândețe:

– Nu plânge!

Apoi S-a întors către fiul ei și i-a zis:

– Tinere, ție îți zic, scoală-te!

Atunci el a înviat și a început să vorbească.

Ce mare a fost bucuria mamei sale! Toți L-au lăudat pe Dumnezeu pentru bunătatea Lui.

* Text povestit după Sfânta Scriptură (Luca 7, 11-16).

* * *

- Cu ajutorul profesorului, află înțelesul citatului: „Eu sunt învierea și viața” (Ioan 11, 25).

- Mântuitorul a făcut această minune din milă pentru mama tânărului. Tu ce ai cere în rugăciune pentru părinții tăi? Dar pentru prietenii tăi?

- Cheamă-i la joacă pe cei singuri. Iată câteva idei: folosiți împreună creta pentru desene pe asfalt; spuneți pe rând câte un cuvânt care începe cu litera „N” până nu mai știți niciunul sau inventați alte jocuri distractive.

RECAPITULARE

- 1 Citește cu atenție afirmațiile următoare și spune dacă sunt adevărate sau false:
- Avem nevoie de sfaturi bune pentru a deveni înțelepți.
  - Numai cineva fără școală cere sfaturi.
  - Cele mai bune sfaturi și învățături sunt în Sfânta Scriptură.
  - Putem să dăm sfaturi despre orice suntem întrebați.

- 2 Spune cuvintele care completează fiecare dintre proverbele de mai jos:
Pentru cel mai mic ajutor, să fi ____.
Greșeala recunoscută este pe jumătate ____.
____ la nevoie se cunoaște!
Printre ____, nici primăvara nu-i frumoasă!

- 3 Pentru fiecare situație din cele de mai jos, spune „Așa da” sau „Așa nu”, după comportamentul descris:
- Sora mea mai mică a răcit. Eu o cert pentru că acum trebuie să stăm în casă amândoi.
  - Pe bunica o dor picioarele, așa că eu îi voi duce medicamentele.
  - Colegul meu lipsește, deci nu voi avea cu cine vorbi în timpul lecției.
  - Mama este supărată pentru că bunicul este bolnav. Eu mă rog pentru el și o încurajez pe mama.

*Mântuitorul ne dă
cele mai bune învățături*

CE AM ÎNVĂȚAT?

- Oamenii își arată iubire unii altora astfel:
- oferă, dar și ascultă sfaturile bune;
- sunt recunoscători pentru ajutorul primit;
- îi iartă pe cei care i-au supărat și își cer iertare când greșesc, la rândul lor;
- îi ajută pe bolnavi;
- îi sprijină pe cei singuri: sunt prietenoși, ospitalieri, respectuoși și binevoitori.
- Din iubire, ne rugăm unii pentru alții.

EVALUARE

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 5 cuvinte corect folosite
- **bine** – 3 sau 4 cuvinte corect folosite
- **suficient** – 1 sau 2 cuvinte corect folosite

Pentru:

- **foarte bine** – 3 asocieri corecte
- **bine** – 2 asocieri corecte
- **suficient** – 1 asociere corectă

1 Scrie pe caiet trei sfaturi sau învățături pe care le poți oferi următorilor:

- a. Colegului care nu udă plantele.
- b. Colegei care nu i-a spus mamei sale ce calificativ a primit la test.
- c. Colegului care a spart un geam cu mingea.

2 Copiază pe caiet și completează spațiile libere cu următoarele cuvinte: *samarineanul, milă, bolnav, singur, prietenie*.

Când colegul meu de bancă a fost ____, mie mi s-a făcut ____. Eu știam că la spital este mai mult ____, așa că am rugat-o pe mama să mă ducă până acolo, în vizită. Eu am avut ca exemplu pilda cu ____ milostiv. Prin gestul meu, am legat o ____ adevărată.

3 Asociază cuvintele din coloana A cu explicațiile corespunzătoare din coloana B:

A	B
înțelept	cel care știe să mulțumească
recunoscător	cel care nu mai ține minte greșelile altora
iertător	cel care înțelege și judecă drept

DOMENIUL

Mari sărbători creștine

UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE
CRĂCIUNUL ȘI ANUL NOU
TRADIȚII
FLORIILE, PAȘTILE ȘI RUSALIILE
TRADIȚII

1. Tradiții religioase de Crăciun
2. Tradiții populare de Crăciun și de Anul Nou – Colinde
3. Tradiții religioase de Florii, Paști și Rusalii
4. Tradiții populare de Paști

Să respectăm tradițiile – propunere de proiect

Recapitulare

Evaluare

ÎNTREBĂRI

- Ce sărbătoresc creștinii de Crăciun?
- De ce se cântă colinde de Crăciun?

Nașterea Domnului

VOCABULAR

- **ajun** = ziua (zilele) dinaintea unui eveniment.
- **a călăuzi** = a conduce pe cineva pe un drum.

LECȚIA 1

Tradiții religioase de Crăciun

Vizita preotului cu icoana Nașterii Domnului

Apropierea Crăciunului este vestită de vizita preotului. El merge din casă în casă cu icoana Nașterii Domnului. Noi, copiii, așteptăm cu emoție ajunul mării sărbători. Vom cânta colinde! Astfel, le vom aminti rudelor și vecinilor noștri de Nașterea Domnului în Betleem. Unii dintre noi își fac și o stea, pentru a umbla cu ea pe la casele credincioșilor. Acest obicei amintește de steaua care a vestit Nașterea Pruncului Iisus și i-a călăuzit pe cei trei magi spre locul unde El S-a născut.

În ziua de Crăciun, noi, creștinii, mergem la biserică, ne rugăm și primim Sfânta Împărtășanie. Apoi sărbătorim cu bucurie alături de familie.

REȚINE

Tradițiile religioase de Crăciun sunt: vizita preotului pe la casele creștinilor cu icoana Nașterii Domnului, colindatul și umblatul cu steaua.

EXERCIȚII

- 1 Răspunde oral la următoarele întrebări:
  - Cum ne pregătim noi, copiii, pentru sărbătoarea Nașterii Domnului?
  - De ce vine preotul cu icoana pe la casele creștinilor, înaintea Crăciunului?
  - Despre ce le amintim celor pe care îi colindăm?

- 2 Privește imaginile aflate în coloana alăturată și descrie, pe scurt, tradițiile religioase de Crăciun. Povestește o amintire frumoasă despre aceste tradiții din familia ta.

- 3 Alcătuieste enunțuri cu următoarele perechi de cuvinte și scrie-le în caiet:

Crăciun – colinde,

preot – icoană,

stea – îngeri.

Betleem - Naștere.

- 4 Felicitare de Crăciun (pentru portofoliu).

Pe o bucată de carton de dimensiunea unei felicitări desenează o stea și colorează-o în interior. Scrie apoi, în spațiul liber rămas sub stea, o urare către cei dragi, folosind cuvinte ca:

*Nașterea Domnului, bucurie,
sărbătoare, sănătate.*

Colindul

Sfințite slujbe

Sfânta Împărtășanie

Cu steaua

Colindători cu steaua

**Unde este regele Iudeilor,
Cel ce S-a născut?
Căci am văzut la Răsărit
steaua Lui și am venit să ne
închinăm Lui.**
(Matei 2, 2)

LECTURĂ

STEAUA*

Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua strălucește
Și lumii vestește

Că astăzi Curata,
Prea Nevinovata,
Fecioara Maria
Naște pe Mesia.

În țara vestită
Betleem numită,
Magii – cum zăriră
Steaua – și porniră,

Mergând după rază
Pe Hristos să-l vază.
Și dacă porniră,
Îndată-L găsiră.

La Dânsul intrară
Și se închinară,
Luând fiecare
Bucurie mare,

Care bucurie
Și la voi să fie,
De la tinerețe
Pân' la bătrânețe!

* Colind popular.

* * *

- Pregătește-te din timp pentru sărbători. Învață să cânti colindul popular *Steaua*. Repetă și colindele pe care le-ai învățat în clasa I.

- Steaua de colindat este un obiect făcut din carton și hârtie colorată sau beteală, aranjată în formă de stea cu mai multe raze care are în mijloc o icoană și se poartă cu un băț lung. Cu ajutorul părinților, construiește propria stea și mergi cu prietenii la colindat.

Tradiții populare de Crăciun și de Anul Nou

Urători

Un vechi obicei popular de Crăciun este împodobirea bradului. Toți așteptăm cu emoție acest moment! Dar cea mai dragă tradiție este venirea lui Moș Crăciun. El ne aduce cadouri în ajunul Nașterii Domnului. Și Pruncul Iisus a primit daruri, aduse de magii de la Răsărit: aur, smirnă și tămâie.

O săptămână mai târziu, în ajunul Anului Nou, ne ducem cu Plugușorul sau cu uratul. Cei mai mari decât noi umblă în cete, cu obiceiuri ca: *Ursul*, *Capra*, *Cerbul*, *Căiuții* sau altele.

Pe 1 ianuarie, dimineața, mergem cu Sorcova, pentru a le dori celor vizitați sănătate și bucurii în anul care începe.

REȚINE

Tradiții populare sunt: împodobirea bradului și venirea lui Moș Crăciun. În ajun de Anul Nou, se merge cu *Plugușorul* și apoi, dimineața, cu *Sorcova*. Se păstrează și obiceiuri ca: *Ursul*, *Capra*, *Cerbul*, *Căiuții*.

ÎNTREBĂRI

- De ce le place copiilor să împodobescă bradul de Crăciun?
- Cum trebuie să se comporte copiii pentru a primi daruri de la Moș Crăciun?

VOCABULAR

- **smirnă** = substanță care se extrage din scoarța unui copac și care răspândește un miros frumos atunci când arde.
- **sorcovă** = rămurică împodobită cu flori de hârtie colorată cu care copiii umblă pe 1 ianuarie, rostind urări de sănătate; versurile recitate de cei care urează cu sorcova.

Plugușorul

Căiuții

Ursul, Capra, Cerbul

EXERCIȚII

- 1 Răspunde la următoarele întrebări:
  - Ce tradiție amintește de darurile aduse de magi Pruncului Iisus?
  - În ce zi merg copiii cu Plugușorul? Dar cu Sorcova?
  - Ce urări se fac gazdelor atunci când se recită Sorcova?

- 2 Povestește ce tradiții și obiceiuri de Crăciun și de Anul Nou sunt respectate în familia ta. La care dintre ele participi și tu?

- 3 Privește imaginile alăturate. Care dintre obiceiurile populare ilustrate se păstrează în localitatea ta?
Discută cu profesorul de religie sau cu părinții tăi despre cele pe care nu le cunoști.

- 4 Tu ai fost cuminte anul acesta?
Povestește-i lui Moș Crăciun, într-o scurtă scrisoare, o faptă bună pe care ai făcut-o, pentru că lui îi plac foarte mult copiii buni și cuminiți. Spune-i ce dorești să îți aducă, dar gândește-te și la cei din jurul tău.
Cere-i lui Moș Crăciun un cadou potrivit pentru părinții tăi, pentru bunici și pentru copiii alături de care îți petreci timp mai mult.

PLUGUȘORUL*

Aho, aho,
Copii și frați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați!
Mâine anul se-nnoiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a ura,
Pe la case-a colinda.
Iarna-i grea,
Omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Pentru brazda de sub plug.
Ia mai mânați, măi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi!
Hăi, Hăi!!!

* Texte populare.

* * *

- Învăță pe de rost versurile Plugușorului și mergi cu uratul în ajunul Anului Nou, împreună cu prietenii tăi.
- Cu ajutorul părinților sau la școală, cu sprijinul profesorului, fă o sorcovă din hârtie creponată. Învăță să spui Sorcova și fă-le această urare celor dragi în prima zi a noului an.

SORCOVA*

Sorcova, vesela,
Să trăiți, să-mbătrâniți,
Ca un măr, ca un păr,
Ca un fir de trandafir,
Tare ca piatra,
Lute ca săgeata,
Tare ca fierul,
Lute ca oțelul!
La anul și la mulți ani!

COLINDE

VIFLAIME, VIFLAIME

Viflaime, Viflaime,
Cum de n-ai primit în tine
Pe Fecioara Maria
Să nască pe Mesia?

N-ai primit tu, Viflaime,
În casele tale bune,
Să-l dai un pic de sălaș
Celui mai sfânt Copilaș.

N-ai știut tu, Viflaime,
Cu câtă dragoste vine
Cea mai sfântă-ntre fecioare
A Domnului Născătoare.

Pat moale și scutece
I-au dăruit vitele,
Lumină I-a oferit
O stea de la răsărit.

Peștera cea-ntunecoasă
A fost a Domnului casă,
La venirea Sa în lume,
Din vina ta, Viflaime.

Nașterea Domnului

VENIȚI ASTĂZI, CREDINCIOȘII

Veniți astăzi, credincioșii,
Să săltăm, să săltăm,
De nașterea lui Hristos
Ne bucurăm.

Veniți cu toți pe Mesia
Să-L vedem, să-L vedem,
Pe Hristos cu umilință
Să-L lăudăm.

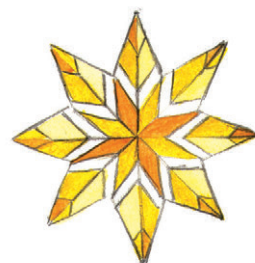
Că El astăzi în Viflaim
S-a născut, S-a născut,
Precum au vestit prorocii
De demult.

Din Maria Preacurata
S-a născut, S-a născut,
Mântuirea noastră astăzi
S-a făcut.

Cei trei crai din Răsărit
Au vestit, au vestit,
Aur, smirnă și tămâie
I-au dăruit.

Pace și bună-nvoire
Pe pământ, pe pământ,
Că azi s-a născut în iesle
Domnul Sfânt.

Îngeri și păstori cântare
I-au adus, I-au adus,
Și noi să-l cântăm:
„Mărire întru cei de sus!”

Tradiții religioase de Florii, Paști și Rusalii

Rusaliile: sfințirea ramurilor de tei

Apropierea sărbătorilor de Sfintele Paști ne bucură în fiecare an.

Cu o săptămână înainte, în ajunul Intrării Domnului în Ierusalim, adică al Floriilor, mergem în pelerinaj de la o biserică la alta. Îi însoțim pe preoți și pe credincioși. În ziua de Florii, preoții sfințesc ramuri de salcie. Noi le ducem acasă și le punem la icoane.

De Sfintele Paști, la slujba de Înviere, are loc cea mai frumoasă tradiție: primirea Sfintei Lumini. Tot atunci, după slujbă, preotul împarte „paștile” sau sfințește coșurile cu bucate aduse la biserică.

În duminica Rusaliilor, adică a Pogorării Duhului Sfânt, punem la icoane și la uși ramuri sfințite de tei sau de nuc. În unele sate se sfințesc și holdele.

REȚINE

Tradiții religioase: pelerinajul de Florii și sfințirea salciei; primirea Sfintei Lumini de Înviere; sfințirea ramurilor de tei sau nuc și a holdelor la Rusalii.

ÎNTREBĂRI

- Care este salutul creștinilor de Înviere?
- Cum se mai numește sărbătoarea Învierii Domnului?

Intrarea Domnului în Ierusalim

VOCABULAR

- **holdă** = lan (de grâu).
- **paști** = (aici) bucățele de pâine stropite cu vin și sfințite.
- **pelerinaj** = călătorie la mai multe biserici sau alte locuri sfinte.

*Primirea Sfintei Lumini
la slujba de Înviere*

Pelerinaj de Florii

*Sfințirea bucatelor
de Sfintele Paști*

EXERCIȚII

- 1 Răspunde la următoarele întrebări:
  - Ce tradiție este legată de ajunul Floriilor?
  - Unde așază creștinii ramurile de salcie sfințite?
  - Care este cea mai frumoasă tradiție religioasă de Sfintele Paști?
  - Ce tradiții se practică de Rusalii?
- 2 Alcătuieste enunțuri cu ajutorul următoarelor cuvinte:

*Sfintele Paști, pelerinaj, salcie, Florii,
Rusalii, lumină, creștini.*
- 3 Precizează care dintre enunțurile de mai jos sunt adevărate și care sunt false:
  - a. De Sfintele Paști sărbătorim Întâmpinarea Domnului.
  - b. De Rusalii se sfințesc ramuri de tei sau nuc.
  - c. În noaptea de Înviere se organizează un pelerinaj.
  - d. Sărbătoarea Floriilor amintește de Intrarea Domnului în Ierusalim.
- 4 Pe baza cunoștințelor din textul lecției, descrie tradițiile religioase din imaginile alăturate. La care dintre aceste evenimente ai participat până acum?

SFÂNTA LUMINĂ

De Sfintele Paști, în fiecare an, are loc o minune: venirea Sfintei Lumini la Mormântul Sfânt, în care a stat trupul Domnului nostru Iisus Hristos până la Învierea Sa. Mormântul se află în orașul Ierusalim, într-o biserică mare și foarte veche.

În după-amiaza de sâmbătă, când încep sfințele slujbe pentru sărbătoarea Învierii Domnului, mii de credincioși din întreaga lume se adună la această biserică. După ce se încheie rugăciunile, la Sfântul Mormânt se coboară din cer Sfânta Lumină, care aprinde, în chip minunat, candelile din biserică și lumânări ale unor credincioși. Aceasta poate fi ținută în mână timp de câteva clipe fără să te ardă.

Patriarhul din Ierusalim oferă apoi Sfânta Lumină tuturor celor prezenți.

* * *

- Mântuitorul a spus: „Eu sunt Lumina lumii” (Ioan 8, 12). Cu ajutorul profesorului, explică înțelesul acestor cuvinte.
- Descoperă legătura dintre citatul explicat și minunea descrisă mai sus.
- Învață imnul „Hristos a înviat!”. Găsești cuvintele în coloana alăturată. Cântă-l la biserică alături de ceilalți credincioși.

Biserica Sfântului Mormânt la sărbătoarea Învierii Domnului

***Hristos a înviat
din morți, cu moartea pe
moarte călcând
și celor din morminte viață
dăruindu-le!***

Slujba Învierii în țara noastră

ÎNTREBĂRI

- În ce culori se vopsesc ouăle de Sfintele Paști?
- Care este cea mai frumoasă tradiție populară de Sfintele Paști?

Coșuri pregătite pentru sfințit

VOCABULAR

- **a încondeia** = a desena cu ceară diferite modele pe ouăle de Paști, cu ajutorul unui condei sau al altui obiect.
- **pascal** = (aici) de Sfintele Paști.

LECȚIA 4

Tradiții populare de Paști

Ouă încondeiate

Sfintele Paști sunt sărbători ale bucuriei și lumii, ale iertării și iubirii. Printre cele mai vechi obiceiuri populare pascale se numără vopsitul ouălor în culoarea roșie. În unele zone ale țării, ouăle se încondeiază cu modele din natură, forme geometrice sau simboluri creștine: crucea, spicul de grâu, ciorchinele de struguri etc.

Oul reprezintă mormântul Mântuitorului. Prin ciocnirea ouălor în zilele de Paști și rostirea cuvintelor „Hristos a înviat!” și „Adevărat a înviat!”, mărturisim că mormântul s-a deschis și că Domnul nostru Iisus Hristos a ieșit din el.

Tradițional, gospodinele mai pregătesc de Sfintele Paști și mâncăruri precum: cozonacul, pasca și preparatele din carne de miel.

REȚINE

Tradiții populare de Sfintele Paști: vopsirea sau încondeierea ouălor; pregătirea și sfințirea bucatelor specifice.

EXERCIIII

- 1** Răspunde la următoarele întrebări:
- Care este cel mai cunoscut obicei pascal?
  - Ce înseamnă gestul de a ciocni ouă roșii?
  - Care sunt mâncărurile tradiționale de Sfintele Paști?

- 2** Alcătuieste enunțuri frumoase cu ajutorul cuvintelor:

obicei, ouă, cozonac, pască, miel.

- 3** Identifică în imaginile din coloana alăturată obiectele la care se referă următoarele enunțuri:

- Reprezintă mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți.
- Are formă rotundă, este umplută cu brânză și stafide, iar la mijloc se află o cruce din aluat.
- Reprezintă Învierea, biruința vieții asupra morții și lumina lui Hristos.
- Se decorează și cu plante, sărbătoarea fiind primăvara.

- 4** Coș cu ouă colorate (pentru portofoliu).

Desenează pe o coală albă de hârtie un coș cu ouă. Colorează ouăle în culoarea roșie sau decorează-le cu simboluri creștine, ca în imaginea de la pagina 76.

*Primirea Sfintei Lumini
la slujba de Înviere*

***Acum toate
s-au umplut de lumină;
și cerul, și pământul, și cele
dedesubt.***

(din Cântările Învierii)

La biserică, de Sfintele Paști

LECTURĂ

SĂPTĂMÂNA LUMINATĂ

În sfârșit a venit noaptea de Înviere! Mama ne-a dat hăinuțele noi, tata a pregătit lumânările, iar bunicii parcă au întinerit de bucurie. Mergem cu toții la slujbă.

În curtea bisericii e liniște, copiii așteaptă cu-minți. Deodată, începe un freamăt, se aude părin-tele care ne cheamă pe toți:

– Veniți să luați Lumină!

Lumânările se aprind una după alta, iar clopo-tele bat pentru Învierea Domnului.

Părintele citește din Sfânta Evanghelie, apoi cântăm cu drag, în cor: „Hristos a înviat!”

Pe drumul spre casă, bunica îmi spune că a în-cepăt Săptămâna Luminată: atât de mare este biruința lui Hristos, încât toată săptămâna este plină de lumină!

* * *

- De ce este plăcută lumina? Împreună cu un co- leg sau o colegă, joacă următorul joc: unul dintre voi spune un motiv pentru care îi place lumina. Celălalt rostește un alt motiv, apoi vine iar rândul celui dintâi. Continuați jocul până când nu mai aveți idei noi.

- Cu ajutorul profesorului, explică expresia „Săptămâna Luminată”. Folosește-te și de textul din coloana alăturată.

- Ce fapte bune pot fi făcute mai ales în această săptămână?

SĂ RESPECTĂM TRADIȚIILE

- PROPUNERE DE PROIECT -

Cu ajutorul profesorului de religie, organizați realizarea unui proiect al clasei voastre.

1. De ce să realizăm acest proiect?

Prin proiect vom aduna informații despre tradițiile care se respectă în zona noastră cu ocazia celor două mari sărbători creștine: Nașterea și Învierea Domnului.

2. Cum vom prezenta informațiile adunate?

Fiecare elev va contribui la realizarea unui portofoliu al clasei cu rezultatul muncii sale: desene sau fotografii, informații grupate despre un anumit aspect etc.

3. Etapele realizării proiectului clasei

- a. Distribuirea de responsabilități fiecărui elev în parte, de către profesorul de religie.
- b. Adunarea informațiilor de către elevi prin discuții cu părinții, bunicii sau alte persoane care cunosc tradițiile locale de sărbători.
- c. Organizarea unei vizite la un muzeu etnografic, dacă există această posibilitate.
- d. Vizitarea bisericii pentru a discuta cu preotul despre felul cum ne pregătim de sărbători din punct de vedere religios.
- e. Selectarea unor fotografii semnificative ale familiilor voastre sau de la activitățile organizate cu clasa în apropierea sărbătorilor.

4. Finalizarea proiectului

Elementele adunate de către elevi sunt organizate într-un dosar (portofoliu), în funcție de conținutul lor. Acesta va fi prezentat părinților atunci când vin la școală și va fi pus la dispoziția elevilor din alte clase, la bibliotecă.

RECAPITULARE

Cu Steaua

CE AM ÎNVĂȚAT?

- **Tradiții religioase de Crăciun:** vizita preotului cu icoana Nașterii Domnului, colindatul și umblatul cu steaua.
- **Tradiții populare de Crăciun:** împodobirea bradului, venirea lui Moș Crăciun.
- **Tradiții populare de Anul Nou:** Plugușorul, Sorcova, Ursul, Capra, Căiuții, Cerbul.

CRĂCIUNUL ȘI ANUL NOU – TRADIȚII

- Ghicește repede și bine:
  - Sus pe cer s-a arătat
Și pe magi i-a îndreptat
Către locul căutat.* (Steaua)
  - Se aud la orice casă,
Chiar dacă-i iarna geroasă.
Despre-un Prunc născut vorbesc
Și .... se numesc.* (Colinde)
  - Este seara de Ajun,
Când sosește Moș Crăciun.
Ce are el în desagă
Și împarte noaptea-ntreagă?* (Daruri)

- Identifică în careul de mai jos, atât pe orizontală, cât și pe verticală, zece cuvinte care au legătură cu sărbătorile de Crăciun și Anul Nou.

Z	V	O	B	I	C	E	I	T	C
Ă	P	L	U	G	U	Ș	O	R	O
P	R	U	C	O	P	I	I	P	L
A	E	H	U	R	Ă	T	O	R	I
D	O	L	R	V	N	I	K	J	N
Ă	T	X	I	A	R	N	A	Z	D
B	I	S	E	R	I	C	Ă	O	E
A	K	O	D	F	E	J	L	B	T

- Alcătuiește, oral, câte un enunț cu fiecare cuvânt descoperit.

FLORIILE, PAȘTILE ȘI RUSALIILE – TRADIȚII

- 1 Florentina își sărbătorește ziua numelui de Florii. La fel și alte fete care au nume de flori. Descoperă aceste nume, adăugând vocalele lipsă:

L _ cr _ m _ _ _ r _ ,   Br _ nd _ ș _ ,
C _ m _ l _ _ ,   N _ rc _ s _ ,

- 2 Copiază pe caiet textul de mai jos, completând spațiile libere cu acele cuvinte potrivite care denumesc imaginile din dreapta:

Dimineață am adunat din grădină _____. Vreau să o bucur pe _____. Astăzi va sta mai mult la bucătărie. Se apropie sărbătorile de Sfintele Paști și de aceea va face _____ și _____. Atunci când va vopsi _____ o voi ajuta și eu, pentru că mă pricep. La noapte, vom pune ceea ce a gătit în _____ și vom lua câte o _____ pentru a merge la slujba de Înviere.

- 3 Dacă ai fost la biserică, la slujba de Înviere, povestește ce ai făcut acolo.

Răspunde cu „Da” la enunțul care ți se potrivește ție.

- m-am închinat la icoane;
- am aprins lumânări;
- am ascultat slujba în liniște;
- i-am salutat pe toți cunoscuții cu „Hristos a înviat!”.

EVALUARE

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

CRĂCIUNUL ȘI ANUL NOU – TRADIȚII

- 1 Alege varianta corectă de răspuns:
  - A. Pe 1 ianuarie se sărbătorește:
    - a. Botezul Domnului;
    - b. Ziua Națională;
    - c. Anul Nou.
  - B. O tradiție religioasă de Crăciun este:
    - a. Plugușorul;
    - b. Sorcova;
    - c. Steaua.
  - C. Preotul îi vizitează pe creștini purtând icoana:
    - a. Nașterii Maicii Domnului;
    - b. Nașterii Domnului;
    - c. Nașterii Sfântului Ioan.
- 2 Asociază elementele din coloana stângă cu cele din coloana dreaptă:
  - A. Ajunul Crăciunului; a. Nașterea Domnului;
  - B. Crăciunul; b. Plugușorul;
  - C. Ajunul Anului Nou. c. Moș Crăciun.
- 3 Formulează propuneri prin care să arăți cum ai putea să-i înveselești pe copiii dezavantajați.
  - a. Părinții unei colege lucrează în străinătate și nu pot veni acasă de Crăciun ____ .
  - b. Un prieten este la spital de două săptămâni ____ .
  - c. Copiii vecinilor au ghetuțele rupte ____ .

FLORIILE, PAȘTILE ȘI RUSALIILE – TRADIȚII

1 Alege varianta corectă de răspuns:

A. De Rusalii sărbătorim:

- a. Intrarea Domnului în Ierusalim;
- b. Înălțarea Domnului la cer;
- c. Pogorârea Sfântului Duh.

B. Între Florii și Înviere sunt:

- a. 30 de zile;
- b. 40 de zile;
- c. 7 zile.

C. Sfânta Lumină este primită:

- a. de Înălțarea Domnului;
- b. de Învierea Domnului;
- c. de Nașterea Domnului.

2 Alcătuieste patru propoziții dezvoltate, folosind perechile de cuvinte obținute prin asocierea corectă a termenilor din cele două coloane:

1. pască	a. Florii
2. Duhul Sfânt	b. Înviere
3. lumânări	c. ouă roșii
3. salcie	d. Rusalii

3 Scrie un text cu patru enunțuri în care să arăți cum se comportă copiii credincioși când se pregătesc pentru sărbători. Folosește următoarele cuvinte și expresii: *hăinuțe curate, Sfânta Împărtășanie, cumiți, își ajută părinții.*

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 4 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 4 propoziții
- **bine** – 3 propoziții
- **suficient** – 2 propoziții

RECAPITULARE FINALĂ

CE AM ÎNVĂȚAT?

- În acest an școlar am învățat că *Dumnezeu este iubire*. El își revarsă peste noi bunătatea, ca astfel să dorim să Îl cunoaștem și să Îl iubim, la rândul nostru.
- Ne arătăm iubirea pentru Părintele ceresc prin fapte: Îl chemăm în rugăciuni, Îi oferim daruri, Îi imităm dragostea prin grija față de semenii noștri.
- Din Biblie descoperim că Tatăl nostru cel ceresc L-a trimis în lume pe Fiul Său. El S-a născut din Sfânta Fecioară Maria și a trăit printre noi oamenii. Ca să ne arate cât de bun este Dumnezeu, a făcut multe minuni.
- Datorită credinței lor, Maica Domnului, îngerii și sfinții pot face și ei minuni, când ne rugăm lor din inimă.
- Cel mai valoros dar pe care putem să Îl oferim lui Dumnezeu este înțelegerea cu oamenii din jurul nostru: să ascultăm de cei mai înțelepți, să fim mulțumitori și iertători, să nu-i lăsăm singuri pe cei bolnavi sau necăjiți.
- Mai ales de sfintele sărbători, când ne bucurăm de vechile tradiții, avem grijă și de aproapele nostru.

Rugăciune către Dumnezeu

Copiii Îl iubesc pe Dumnezeu

Colindători cu steaua

DOMENIUL

IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI

1 Amintește-ți ce ai învățat despre felul în care oamenii credincioși arată că Îl iubesc pe Dumnezeu. Pentru fiecare modalitate de exprimare a iubirii, dă exemple de fapte bune corespunzătoare, scriindu-le pe caiet.

Îl port în suflet și în gând: – citesc din Biblie, _____, _____

Îi mulțumesc și Îl laud: – Slavă ție, Doamne! _____, _____

Îi ofer daruri: – prescură, _____, _____

Împlinesc voia Lui: – mă rog pentru bolnavi, _____, _____

DOMENIUL

DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI

2 Privește imaginile de mai jos și identifică diferitele moduri în care Dumnezeu Își arată iubirea față de oameni.

Este Tatăl nostru pentru că
_____ lumea și oamenii.

Prin Biblie, numită și _____,
ne ajută să Îl cunoaștem.

L-a trimis în lume pe _____,
pentru că ne iubește.

DOMENIUL

VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII

3 Copiază pe o foaie de hârtie ilustrația de mai jos. Amintește-ți exemple de fapte bune prin care pot fi ajutați oamenii bolnavi, pe care să le scrii în stânga. În dreapta, scrie fapte prin care pot fi ajutați cei singuri. La mijloc, unde culorile se suprapun, scrie acele fapte care se potrivesc în ambele situații.

Bolnavi

Singuri

DOMENIUL

MARI SĂRBĂTORI CREȘTINE

4 Privește icoanele de mai jos. Spune ce reprezintă fiecare și descrie tradițiile religioase și populare legate de aceste sărbători.

EVALUARE FINALĂ

- 1 Asociază cuvintele din coloana din stânga cu expresiile potrivite ca înțeles din coloana din dreapta:

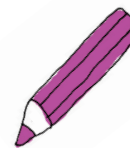
Aleluia!	Învierea Domnului
ofrandă	Sfânta Scriptură
Biblia	Pogorârea Sfântului Duh
minune	Lăudați pe Domnul!
Rusalii	Sfintele Daruri

- 2 Completează enunțurile de mai jos cu termenii care se potrivesc cel mai bine:

- a. În ajunul Crăciunului, copiii merg cu _____.
- b. Maica Domnului mai este numită și _____ de Dumnezeu.
- c. Ca să ne împăcăm cu cei ce ne-au supărat, trebuie să îi _____.
- d. Când ajutam pe cineva fără să așteptăm răsplătă, ne asemănăm cu _____ milostiv.

- 3 Alcătuieste câte o propoziție dezvoltată cu fiecare dintre cuvintele sau expresiile următoare, astfel încât să obții un text cu înțeles:

*Noul Testament, minuni, Plugușorul,
Sfânta Lumină*

Pentru:

- **foarte bine** – 4–5 asocieri corecte
- **bine** – 2–3 asocieri corecte
- **suficient** – 1 asociere corectă

Pentru:

- **foarte bine** – 4 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

Pentru:

- **foarte bine** – 4 propoziții
- **bine** – 3 propoziții
- **suficient** – 2 propoziții

PORTOFOLIUL ELEVULUI

Dragi elevi,

În portofoliu veți aduna roadele creativității și ale curiozității voastre legate de această disciplină. Completarea lui cu teme, desene, teste de evaluare sau alte lucruri interesante va oferi părinților și profesorilor voștri bucuria de a vedea cât sunteți de harnici.

Din loc în loc, în manual veți găsi exerciții care sugerează să păstrați rezolvarea lor în portofoliu. Iată unde se află acestea:

- Pagina 13 – exercițiul 3 (**Ciorchinele iubirii**)
- Pagina 19 – exercițiul 4 (**Micul poet**)
- Pagina 22 – exercițiul 3 (**Cel mai frumos dar**)
- Pagina 38 – desen (**Calitățile copilului credincios**)
- Pagina 40 – exercițiul 4 (**Icoana unei minuni**)
- Pagina 43 – exercițiul 3 (**Prezentarea sfântului preferat**)
- Pagina 45 – exercițiul 3 (**Gânduri despre Fiul lui Dumnezeu**)
- Pagina 58 – exercițiul 5 (**Rugăciunea pentru cei bolnavi**)
- Pagina 67 – exercițiul 4 (**Felicitare de Crăciun**)
- Pagina 77 – exercițiul 4 (**Desen cu un coș cu ouă decorate**)

Puteți adăuga, după dorință: versuri de colinde, poezii religioase, desene pe care le faceți din imaginație sau alte elemente care sunt legate de ceea ce ați studiat.

Programa școlară poate fi accesată la adresa: <http://programe.ise.ro>.

În completarea pachetului educațional, vă oferim:

Gabriela Favu • Ana Nicoleta Danciu • Ionelia Țițirigă • Daniela Lupiș

RELIGIE - CULTUL ORTODOX
Caietul elevului pentru clasa a II-a

Aprobat prin Ordinul Ministerului Educației Naționale nr. 3530 din 04.04.2018
Avizat de Patriarhia Română prin adresa nr. 238/2016.

ISBN: 978-606-94997-3-3

www.edituracorint.ro